

Vyhodnotenie pripomienok spoločnosti Orange Slovensko, a.s. k výsledku analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 3b

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) dňa 6.4.2016 zverejnil na svojom verejne dostupnom webovom sídle (<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=10182>) výsledky analýzy relevantného trhu veľkoobchodných služieb centrálného prístupu poskytovaných v pevnom umiestnení pre produkty určené na hromadný trh (ďalej len „relevantný trh č. 3b“). Úrad súčasne uverejnil na svojej verejne dostupnej internetovej stránke Výzvu na podávanie pripomienok k výsledkom analýzy relevantného trhu č. 3b. Záverom opakovanej analýzy predmetného trhu bolo určenie spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej len spoločnosť „ST“) za významný podnik a uloženie povinností na relevantnom trhu č. 3b.

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Orange“) zaslala svoje pripomienky a stanoviská listom zaevidovaným úradom pod č. 509/OER/2016 zo dňa 06.05.2016.

Úrad podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 531/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon“) spolupracuje s Protimonopolným úradom Slovenskej republiky (ďalej len „PMÚ SR“) v otázkach určenia relevantných trhov v oblasti elektronických komunikácií, analýzy relevantných trhov a určenia podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu. V súlade s uvedeným úrad požiadal PMÚ SR o stanovisko k predmetnej analýze.

PMÚ SR vo svojom stanovisku zaevidovanom úradom pod č. 503/OER/2016 uviedol, že nemá pripomienky k výsledkom predmetnej analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

1. Všeobecne k celej analýze veľkoobchodného relevantného trhu č. 3b (ďalej tiež len „analýza trhu 3b“ alebo „predmetná analýza“)

Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej tiež len „OSK“) pôsobí na trhu Slovenskej republiky ako poskytovateľ elektronických komunikačných služieb už od r. 1997 a ako taká je spôsobilá kvalifikovane posúdiť vývoj analýz relevantných trhov od ich prvopočiatku, po nadobudnutí účinnosti skôr platného zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v roku 2004.

Ako podnik pravidelne poskytujúci v rámci prípravy analýz jednotlivých relevantných trhov tak na vyžiadanie Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej tiež len „úrad“), ako aj z vlastnej iniciatívy, rozsiahle kvantitatívne a kvalitatívne údaje, a následne ako podnik, ktorý sa k väčšine predložených analýz aj vyjadril, OSK konštatuje, že predmetná analýza predstavuje rovnako z hľadiska rozsahu spracovaných údajov, ako aj z hľadiska hĺbky, kvality a mnohostrannosti

ich analytického spracovania jednoznačne najlepšiu analýzu ktoréhokoľvek relevantného trhu, aká bola v histórii Slovenskej republiky spracovaná.

OSK nepochybuje, že takto kvalitne spracovaná analýza predstavuje výborný základ pre nadväzujúcu reguláciu incumbenta, spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej tiež len „ST“ alebo „tradičný podnik“), nevyhnutnú na zachovanie a ďalší rozvoj konkurencie na trhu č. 3b.

Ako sme však naznačili už v našom vyjadrení k žiadosti o doplnenie podkladov k analýze veľkoobchodných trhov 3a, 3b a 4 zo dňa 19. januára 2016 (ďalej tiež len „vyjadrenie z 19. januára 2016“), situácia s replikovateľnosťou služieb tradičného podniku sa zhoršuje sústavne a vyžaduje si okrem dlhodobějších riešení typu prístupu k multicastu, white-label predaja IPTV služieb a podrobných podmienok na dosiahnutie replikovateľnosti balíčkov poskytovaných ST, ktoré úrad v predmetnej analýze navrhuje, aj okamžitý regulačný zásah, a to s osobitným dôrazom na dosiahnutie ekonomickej replikovateľnosti dvojkombinácie internet+IPTV. Poskytovanie tejto služby alternatívnymi podnikmi pri súčasnej úrovni transportných nákladov (v rámci služieb ISP Gate, ISP Gate Plus a Ethernet Gate) je totiž ekonomicky vylúčené. Narastajúci podiel ST na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu, popísaný úradom v predmetnej analýze, je toho jasným dôkazom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Spoločnosť Orange v tomto bode konštatuje, že predmetná analýza predstavuje rovnako z hľadiska rozsahu spracovaných údajov, ako aj z hľadiska hĺbky, kvality a mnohostrannosti ich analytického spracovania jednoznačne najlepšiu analýzu ktoréhokoľvek relevantného trhu, aká bola v histórii Slovenskej republiky spracovaná. Spoločnosť Orange sa vyjadrila, že nepochybuje o tom, že takto kvalitne spracovaná analýza predstavuje výborný základ pre nadväzujúcu reguláciu incumbenta, spoločnosti ST, a.s., nevyhnutnú na zachovanie a ďalší rozvoj konkurencie na trhu č. 3b.

Spoločnosť Orange v tomto bode ďalej uvádza, že vzhľadom na to, že replikovateľnosť služieb tradičného podniku sa neustále zhoršuje, pokladá za potrebné okrem uloženia dlhodobějších opatrení typu povinnosti prístupu k multicastu aj okamžitý regulačný zásah a to s osobitným dôrazom na dosiahnutie ekonomickej replikovateľnosti dvojkombinácie internet+IPTV. Spoločnosť Orange poukazuje na fakt, že pri súčasnej úrovni transportných nákladov je ekonomicky vylúčené poskytovanie tejto služby alternatívnymi podnikmi.

Úrad si je plne vedomý nevyhnutnosti regulačného zásahu v súvislosti s replikovateľnosťou balíčkových ponúk obsahujúcich prístup k internetu, obzvlášť kombinácie obsahujúce širokopásmovú službu IPTV. Z toho dôvodu aj pristúpil k uloženiu povinnosti prístupu k službe multicast umožňujúcej poskytovanie vlastnej IPTV ponuky alternatívnymi poskytovateľmi.

Úrad stanovil v navrhovaných povinnostiach taký časový rámec implementácie multicastu, aby táto povinnosť umožnila poskytovanie konkurenčných širokopásmových služieb IPTV zároveň so širokopásmovým prístupom

k internetu v najkratšej možnej lehote, zohľadňujúc pritom oprávnené záujmy užívateľov veľkoobchodného prístupu.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

2. Definícia maloobchodného trhu, str. 18

V súvislosti so zmienou „rekonštrukciou“ nadzemných vedení zo strany tradičného podniku je dôležité spomenúť fakt, že s výnimkou ST nie je žiadny iný podnik takéto nadzemné metalické vedenia schopný „rekonštruovať“, nakoľko len tento podnik ich vlastní a prevádzkuje. V skutočnosti ani nejde o žiadnu rekonštrukciu, ale o novú výstavbu optických vedení v trase pôvodných metalických vedení, pretože pôvodné nadzemné – vzdušné vedenia sú počas tejto „rekonštrukcie“ kompletne demontované.

Tradičnému podniku pri takomto postupe vzniká jedinečná úspora nákladov na výstavbu (vo výške viac 70-80 % celkových nákladov, ako uvádza sám úrad na str. 188 analýzy trhu 3a), ktorú nedokáže replikovať žiadny iný podnik elektronických komunikácií a ktorá upevňuje dominantné postavenie ST na príslušnom relevantnom trhu.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v rámci analýzy identifikoval nevyhnutnosť pokračovania v regulácií tohto relevantného trhu, nakoľko sa preukázalo, že spoločnosť ST naďalej disponuje na tomto trhu významným vplyvom. Jedným z rozhodujúcich kritérií posudzovania existencie významného vplyvu bolo vlastníctvo infraštruktúry, ktoré nie je ľahko duplikovateľná. Konštatovania spoločnosti Orange správnosť záverov úradu len potvrdzujú, žiadny z podnikov nemá možnosť využívať takú rozsiahlu prístupovú sieť v pevnom umiestnení a nákladovo optimalizovať technologické vylepšenia využitím existujúcej siete. To spoločnosti ST umožňuje dosahovať výrazné úspory pri budovaní sietí budúcej generácie, čo spoločnosť ST v maximálnej možnej miere využíva.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

3. Definícia maloobchodného trhu, str. 20

Potvrdzujeme narastajúci význam služieb IPTV a VoIP a balíčkov služieb, osobitne double play kombinácie prístup k internetu a IPTV. Bez spracovania týchto produktov by analýza trhu 3b nebola úplná a reálne by hrozilo ďalšie zvyšovanie trhového podielu tradičného podniku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v rámci navrhovaných povinností uložil spoločnosti ST povinnosť prístupu k doplnkovým službám poskytovaným v balíčkoch súčasne so širokopásmovým prístupom k internetu, aby tak zabezpečil úplnú možnosť replikovať ponuku

širokopásmového prístupu k internetu poskytovaného akýmkoľvek spôsobom. V analýze bolo preukázané, že narastajúci význam balíčkových ponúk súvisí s cenovou politikou spoločnosti ST, ktorá ich využívala ako nástroj na zatraktívnenie vlastnej ponuky širokopásmových služieb v očiach koncových užívateľov, ktoré alternatívni poskytovatelia na základe veľkoobchodnej ponuky v sieti ST v plnom rozsahu neboli schopní replikovať. Úradom navrhované povinnosti odstránia toto znevýhodnenie a zabezpečia na veľkoobchodnom trhu rovnaké podmienky pre vlastnú maloobchodnú vetvu ST a pre alternatívnych poskytovateľov.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

4. Analýza súčasnej situácie na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu k internetu, graf č. 3 na str. 23, str. 24 a str. 88

Predposledné miesto Slovenska v penetrácii širokopásmových prístupov v pevnom umiestnení na grafe č. 3 jasne vypovedá o nevyhnutnosti ďalšej regulácie relevantného trhu, ako ju navrhuje úrad. Nejde teda ani o „slabší priemer“, ako túto situáciu eufemisticky pomenúva analýza trhu 3b, ale o postavenie úplne na konci pelotónu.

Ešte horšia by bola situácia bez pomerne výrazného vstupu OSK na tento relevantný trh v januári 2012, nakoľko rozhodujúca časť veľkoobchodných prístupov OSK nebola zriadená migráciou z existujúcich prístupov, ale ako nové prístupy (tzv. naked, pozri aj str. 88 analýzy trhu 3b, kde tak medziročný nárast medzi r. 2012 a 2013, ako aj vysoké zastúpenie naked prístupov ide na vrub aktivity OSK). Z malého odstupu od posledného miesta (Poľsko) je navyše zrejmé, že bez investície OSK do sietí FTTH (od r. 2006, až na základe tejto investície OSK začal do sietí FTTH investovať aj tradičný podnik) a spomenutého vstupu na trh 3b v r. 2012 by Slovenská republika obsadila v rámci krajín porovnávaných na grafe č. 3 poslednú priečku.

Zlepšenie tohto nelichotivého postavenia Slovenskej republiky bez úradom navrhovanej regulácie IPTV a súvisiacich služieb je nemysliteľné. Nárast podielu odberateľov bitstream prístupu sa fakticky už v súčasnosti zastavuje; pripomíname, že takúto situáciu na trhu sme zaznamenali už v uplynulej dekáde, kedy podiel alternatívnych poskytovateľov klesol z cca 50 % v r. 2003, kedy ST konal pod vplyvom vtedajšej výraznej regulačnej aktivity Protimonopolného úradu Slovenskej republiky na len cca 10 % pred vstupom OSK na trh v r. 2012.

V neposlednom rade – a ako upozorňuje sám úrad, situácia na fixnom trhu je zásadne horšia ako na trhu mobilnom, čo je zrejmé z porovnania grafov č. 2 a č. 3.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

5. Analýza súčasnej situácie na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu k internetu, str. 24

Pokles podielu prístupov na báze technológie xDSL na trhu svedčí o nedostatočnom konkurenčnom prostredí a o potrebe prehĺbenia regulácie tradičného podniku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

6. Analýza súčasnej situácie na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu k internetu, graf č. 6, str. 25

Z nárastu (2012-2013) a opätovného poklesu (od 2013) parametra „medziročná zmena počtu prístupov xDSL“ je zrejmé, že pozitívne efekty vstupu OSK na trh xDSL v r. 2012 sa už do značnej miery vyčerpali, resp. sú stále viac neutralizované súčasnou neexistenciou veľkoobchodného prístupu k IPTV a pridruženým službám.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

7. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 29-32

OSK plne podporuje identifikáciu dvoch základných prístupových technológií tradičného podniku, xDSL a FTTx, nakoľko len ST je schopný zriaďovať siete FTTx s relatívne nízkymi nákladmi a technológia FTTx v stále väčšej miere nahrádza tradičnú technológiu xDSL.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

8. Časť A. Širokopásmový prístup prostredníctvom metalických účastníckych vedení využívajúcich technológiu xDSL, graf č. 10, str. 29

Aj hlboko podpriemerný podiel prístupov xDSL v Slovenskej republike v porovnaní s priemerom Európskej únie svedčí o nedostatočne rozvinutom konkurenčnom prostredí a nevyhnutnosti prehĺbenia regulácie relevantného trhu 3b.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

9. Časť A. Širokopásmový prístup prostredníctvom metalických účastníckych vedení využívajúcich technológiu xDSL, graf č. 11 a 12 na str. 30

Vyššia dynamika rastu počtu prístupov alternatívnych širokopásmových prístupov k internetu znamená naopak aj nedostatočnú dynamiku prístupov v rámci technológie xDSL, ktorá v podmienkach Slovenskej republiky svojím podielom zaostáva systematicky a dlhodobo, a to z dôvodu nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia (porovnaj aj predchádzajúcu pripomienku).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

10. Hodnotenie technických vlastností, str. 32

Je zrejmé, že aj s ohľadom na vysoké pokrytie územia neexistuje k technológii xDSL tak v súčasnosti, ako ani v dlhodobejšom horizonte žiadna alternatíva, ktorá by objektívne dokázala zabezpečiť rovnaký regulačný záber.

Aj v súvislosti so spomenutou „vysokou závislosťou kvality prenosu od vzdialenosti ústredne“, kvôli ktorej „prenosová rýchlosť nebýva zmluvne garantovaná“, je dôležité, aby najvyššie dostupné prenosové rýchlosti mali k dispozícii všetci zákazníci, nielen zákazníci TV služieb, ktorými sú v súčasnosti iba maloobchodní zákazníci ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad sa plne stotožňuje s konštatovaním spoločnosti Orange. V rámci analýzy relevantného trhu úrad analyzoval trhové problémy spomínané v rámci tejto pripomienky a v plnej miere ich tiež zohľadnil v rozsahu navrhovaných povinností.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

11. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 33

Na vyvodenie správnych záverov je nevyhnutné zjednotiť údaje o počte domácností. Na str. 107 je citovaný s odvolaním na ten istý zdroj (EUROSTAT) a ten istý čas (2014) iný údaj ako na str. 33; ešte s inými údajmi pracuje Štatistický úrad Slovenskej republiky, ktorý je v slovenských podmienkach najčastejšie citovaným zdrojom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Počet domácností za rok 2014 nie je definovaný Štatistickým úradom SR, nakoľko posledné Sčítanie obyvateľov, domov a bytov bolo uskutočnené v roku 2011. Je možné použiť prognózu vývoja rodín a domácností na Slovensku do roku 2030 na základe analýzy počtu, charakteru a zmien cenových domácností medzi sčítaniami 1991 a 2011. Údaj z databázy Eurostat za rok 2014 je 1 837 100 domácností a v roku 2015 bolo 1 846 900 domácností.

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk:443/wps/portal?urile=wcm:path:/Obsah-SK/Publikacie/vsetkyPublikacie/60393b8d-4acb-435b-8015-1b7a6b3fe48a>

Úrad upravil text analýzy nasledovne:

„Z celkového počtu domácností 1 846 900 podľa posledných údajov z roku 2015 je teda technológiou VDSL2 od spoločnosti ST pokrytých až 23 % domácností.“

Úrad upravil text analýzy nasledovne:

„Z celkového počtu domácností 1 846 900 podľa údajov z roku 2015 bolo teda technológiou VDSL2 od spoločnosti ST pokrytých až 23 % domácností.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

12. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 34

Nie je nám zrejmé, prečo sa na tomto mieste spomína technológia bondingu, keďže analýza trhu 3b s ňou nikde inde nepracuje.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Technológia bonding je spomínaná z dôvodu možného vylepšenia existujúcej metallickej siete. Po prípadnom nasadení vektoringu je možné túto rýchlosť aj zdvojnásobiť a pomocou súčasného zapojenia niekoľkých párov (bondingu) je možné násobiť ďalej. Nakoľko spoločnosť ST v sieti zatiaľ túto technológiu podľa vlastných vyjadrení nenasadila, úrad v ďalšej časti analýzy s týmto pojmom nepracoval.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

13. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 40 a časť 3 Analýza predmetného trhu, str. 135

Úradom spomenuté plány zahusťovania pokrytia „riadené okamžitou potrebou a operatívne“ sú v rozpore s ohláseným zásadným zvýšením pokrytia tradičného podniku v najbližších cca 5 rokoch a aj s údajmi o plánovanom pokrytí, ktoré tento podnik poskytol úradu a sú citované aj v predmetnej analýze trhu 3b (aj keď ako obchodné tajomstvo, tabuľka č. 37 na str. 143). Úradom na str. 135 spomenutá neistota ako súčasť plánov nepochybne rovnako existuje, pre tradičný podnik ale s ohľadom na nevyhnutnosť vynaložiť pri prestavbe sietí z xDSL na FTTx omnoho menšie náklady ako alternatívni poskytovatelia, ako aj vzhľadom na existenciu rozsiahlych vzdušných vedení v jeho vlastníctve neprekračuje obvyklú mieru. Skutočnosťou ale v každom prípade zostáva, že takéto zásadné zvýšenie pokrytia je spôsobilý zrealizovať iba tradičný podnik.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Spoločnosť ST ohlásila masívne budovanie optickej siete, ako aj kombinácie optickej a metalickej siete v nasledujúcich rokoch, vďaka čomu dosiahne pokrytie vlastnej NGA infraštruktúry medzi 70-80 % populácie Slovenskej republiky (graf č. 57 a tabuľka č. 37 analýzy). Pri pohľade na plány ostatných alternatívnych poskytovateľov je situácia výrazne odlišná.

Je zložité predpokladať, na ktorých geografických územiach bude prebiehať zahusťovanie pokrytia alternatívnymi podnikmi, nakoľko výstavba novej sieťovej infraštruktúry si vyžaduje vysoké kapitálové investície a tieto plány sú väčšinou riadené okamžitou potrebou a operatívne. Možnosť budovania optických sietí v nepokrytých oblastiach je vzhľadom na náročné ekonomické a technologické faktory u niektorých najvýznamnejších poskytovateľov služby predmetom skúmania.“

Úrad ďalej upravil text analýzy nasledovne:

„Spoločnosť ST ohlásila koncom roku 2015 masívne budovanie optickej siete, ako aj kombinácie optickej a metalickej siete v nasledujúcich rokoch, vďaka čomu dosiahne pokrytie vlastnej NGA infraštruktúry medzi 70-80 % populácie Slovenskej republiky (Graf č. 57 a tabuľka č. 37 analýzy). Pri pohľade na plány ostatných alternatívnych poskytovateľov je situácia výrazne odlišná, plány budovania nových sietí sú dôkladne zvažované.

Plány na ďalšie budovanie optickej siete s výnimkou spoločnosti ST podliehajú určitej neistote zo strany podnikov (patria sem najmä menšie alternatívne podniky s absentujúcim finančným zázemím) vzhľadom na ekonomické podmienky nielen v rámci Slovenskej republiky, ale aj v rámci Európskej únie, ako to už bolo v analýze uvedené“.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

14. Zastupiteľnosť na maloobchodnom trhu, str. 42

Úradom popísané technické riešenie skutočne optimalizuje rozsah potrebných nákladov na zriadenie sietí FTTH, nemožno ale súhlasiť s tvrdením, že by takto mohli byť vynaložené do infraštruktúry iba „minimálne investície“. Rozsah nevyhnutných investícií zostáva pre alternatívnych poskytovateľov stále veľmi vysoký a tradičný podnik disponuje pri zriaďovaní takýchto sietí okrem nižších nákladov aj ďalšími zásadnými a nereplikovateľnými výhodami spomínanými aj v analýze trhu 3b (vzdušné vedenia, veľká zákaznícka báza a pod.).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad formuláciu ohľadom investícií potrebných pre pasívne optické siete v analýze upravil, nakoľko bola nesprávna. Pasívna optická sieť sa realizuje prostredníctvom optických káblov na (SM) 9/125 µm vláknoch (G.652D alebo G.652C). Tento typ prístupu (PON) vyžaduje výrazne nižší počet optických vlákien a technologického zariadenia v porovnaní s architektúrami bod-bod (aktívne optické siete). Z tohto dôvodu sú na realizáciu a prevádzku potrebné nižšie investície oproti aktívnym sieťam (zdieľanie prenosovej šírky jedného vlákna viacerými užívateľmi a potrebné vybavenie pre fungovanie siete – zjednodušenie sieťových prvkov v ústrední poskytovateľa).

Znenie analýzy úrad upravil tak, aby zodpovedalo skutočnosti, že investície do pasívnych optických sietí sú nižšie ako do aktívnych sietí, pritom však nie sú minimálne.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Tento prístup umožňuje veľkému počtu užívateľov zdieľať výhody optického prístupu s nižšími investíciami do infraštruktúry v porovnaní s aktívnymi optickými sieťami.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

15. Časť Štruktúra ponuky a služieb, graf č. 23 na str. 45

kombinácia FTTN+VDSL predstavuje súčasť produktového portfólia xDSL

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad opravil nesprávne označenie technológie FTTN + VDSL v grafe č. 23 na str. 45 na FTTN. Spoločnosť Orange správne poukazuje na fakt, že kombinácia FTTN + VDSL nepatrí pod technológiu FTTx, ale je súčasťou portfólia xDSL. V uvedenom grafe sa preto nenachádza.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

16. Širokopásmový prístup prostredníctvom koaxiálnej káblovej siete, graf č. 28 na str. 50, D. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie WiFi, graf č. 33 na str. 56 a E. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, graf č. 37 na str. 60

Na príklade miest Nitra a Trenčín je najlepšie viditeľné, ako veľmi sú xDSL, CATV, WiFi a FWA skutočne zastupiteľnými produktmi. Nízka kumulatívna dostupnosť alternatívnych technológií v týchto mestách spôsobuje abnormálne vysoký podiel prístupov xDSL.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, že graf č. 28 na str. 50 poukazuje na silnú zastupiteľnosť CATV technológie v krajských mestách Slovenska.

Na druhej strane spoločnosť Orange poukazuje na príklad miest Nitra a Trenčín, ktoré vraj najlepšie ukazujú, ako veľmi sú CATV, WiFi a FWA skutočne zastupiteľnými produktmi. Grafy č. 33 a č. 37 zobrazujúce stav súťaže medzi xDSL a WiFi a FWA však tvrdenia spoločnosti Orange nepodporujú. Technológia WiFi, ktorá je na Slovensku v absolútnom vyjadrení druhá najvyužívanejšia, dosahuje v siedmich z ôsmich krajských miest maximálne 7 %-ný trhovú podiel. V polovici krajských miest sú to maximálne 4 %. Podľa názoru úradu uvedené štatistiky nepoukazujú na „skutočnú zastupiteľnosť“ technológie WiFi, ako tvrdí spoločnosť Orange.

V prípade technológie FWA (graf č. 37 na str. 60) ide o ešte výraznejší rozdiel v porovnaní s technológiou WiFi. Technológia FWA je využívaná na predmetnom relevantnom trhu len minimálne, čo dokumentuje tiež situácia v krajských mestách.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

17. Záver hodnotenia zastupiteľnosti, str. 59

Záver o tom, že technológia WiFi bude „so zvyšujúcimi sa nárokmi užívateľov postupne nahradzovaná technológiou FTTx, resp. inými NGA technológiami“, nepovažujeme za vychádzajúci z úplných predpokladov, pretože zvyšujúce sa nároky užívateľov sami osebe nie sú na nasadenie NGA technológií dostatočné; je nevyhnutné zohľadniť aj návratnosť investície do oblastí s významným podielom WiFi technológie, pokrytie ktorých je zvyčajne investične veľmi náročné.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad pri analýze zastupiteľnosti WiFi v tejto časti vychádzal z názorov jednotlivých poskytovateľov. Úrad nepopiera, že existujú oblasti, kde bude podiel WiFi technológie z objektívnych dôvodov naďalej mimoriadne významný (nízka hustota zaľudnenia, nižšia kúpna sila a pod.). V absolútnom vyjadrení však ide o minoritnú časť celkového pokrytia technológiou WiFi. Aby zostali WiFi poskytovatelia v absolútnom ponímaní konkurencieschopní na rozvíjajúcom sa

telekomunikačnom trhu, musia neustále zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb. V oblastiach, kde to plánovaná ekonomická návratnosť investície umožňuje, už v súčasnosti migrujú túto technológiu na FTTx a v budúcnosti v tom plánujú pokračovať. Využívajú pritom už existujúcu zákaznícku bázu v kombinácií so znalosťami lokálneho trhu, čím dokážu čiastočne zmierniť mieru neurčitosti využitia nových vylepšených prístupových sietí.

Úrad doplnil do textu konštatovanie, že nahradzovanie WiFi s veľkou pravdepodobnosťou nebude úplné a naďalej budú existovať oblasti, v ktorých bude technológia WiFi využívaná:

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„technológia bude so zvyšujúcimi sa nárokmi užívateľov postupne z väčšej časti nahradzovaná technológiou FTTx, resp. inými NGA technológiami.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

18. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, graf č. 38 na str. 61 a časť Záver hodnotenia zastupiteľnosti, str. 62

Je síce pravdou, že priemerný mesačný objem prevádzky prenesený prostredníctvom xDSL je o niečo vyšší ako prostredníctvom FWA, nejde ale o zásadný rozdiel. V prípade FWA ide navyše o rádiovú technológiu s vyhradenou a garantovanou šírkou pásma pre konkrétneho užívateľa, čo nie je spravidla ani prípad fixnej technológie xDSL (ako konštatuje aj sám úrad na str. 32 analýzy trhu 3b).

Záver o odlišných užívateľských preferenciách v súvislosti s nepodstatne menším objemom prenesených dát (str. 62) je tak do značnej miery unáhlený.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad rozšíril zmieňované časti posudzovania zastupiteľnosti FWA. Technológia FWA disponuje technickými parametrami, ktoré je možné považovať za porovnateľné s technológiou xDSL. Zastupiteľnosť danej technológie však nie je len o posudzovaní technických možností, úrad musí posudzovať danú technológiu z pohľadu skutočných užívateľských preferencií, na ktoré významným spôsobom vplývajú náklady na zriadenie služby, ako aj výsledná cena služby. Úrad však odmieta tvrdenie spoločnosti Orange o unáhlenosti tvrdenia o odlišnosti užívateľských preferencií. Úrad v tejto časti analýzy len prezentuje výsledky analýzy skutočného správania účastníkov využívajúcich širokopásmový prístup cez technológiu FWA v porovnaní s účastníkmi využívajúcimi širokopásmový prístup s technológiou xDSL, resp. VDSL.

Úrad doplnil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Bezdrôtové pripojenie poskytované v licencovaných pásmach je na Slovensku využívané prevažne na poskytovanie vysokokvalitného prístupu pre náročnejších,

zväčša firemných zákazníkov. Realizácia služby si totiž často vyžaduje zriadenie bezdrôtových prepojení, inštaláciu technických zariadení na vysielanie a príjem signálu. Zriadenie služby je z toho dôvodu finančne podstatne náročnejšie ako v prípade xDSL, prípadne FTTx technológie, životnosť spojenia je pritom výrazne kratšia, nakoľko výlučne závisí od životnosti technických zariadení zabezpečujúcich prenos signálu. Z toho vyplýva výrazne vyššia cena služby. Podniky zamerané na poskytovanie rezidenčných služieb cez technológiu FWA doposiaľ nezískali taký trhovú podiel, aby sa stali skutočnou alternatívou k ostatným typom širokopásmového prístupu v pevnom umiestnení.“

Úrad z tohto dôvodu trvá na svojich záveroch o nezastupiteľnosti technológie FWA s porovnávanou technológiou xDSL.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

19. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, graf č. 39 na str. 61

Hodnotenie, že v prípade FWA ide prevažne o malých lokálnych poskytovateľov, nie je úplne presné. Poskytovateľom prístupu s najväčším trhovým podielom a aj s najväčším pokrytím (str. 62) je totiž spoločnosť Slovanet, a.s.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v analýze upravil svoje tvrdenia v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a odstránil konštatovanie o prevažne malých lokálnych poskytovateľoch, nakoľko sa nezodpovedajú skutočnosti.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Poskytovanie služieb prostredníctvom FWA na maloobchodnom trhu ponúka spoločnosť ST, ako aj niekoľko alternatívnych poskytovateľov. Celkový počet poskytovateľov prístupu prostredníctvom FWA k 30.06.2015 bol 15.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

20. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, - hodnotenie technických vlastností, str. 62

Vo výpočte licencií, resp. individuálnych povolení, a teda aj v celkovom hodnotení zastúpenia technológie FWA je opomenuté pásmo 26 GHz.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v analýze upravil svoje tvrdenia v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a doplnil časť analýzy o FWA v pásme 26 GHz.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Licencie sú v súčasnosti poskytované v pásmach 3,4 GHz - 3,8 GHz a v pásme 26 GHz.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

21. Širokopásmový prístup prostredníctvom bezdrôtovej technológie FWA, - hodnotenie technických vlastností, str. 63

Údajný technický nedostatok – citlivosť na zlé poveternostné podmienky – sa tak podľa technických štandardov FWA, ako aj na základe skúseností OSK v praxi nevyskytuje; v prípade FWA ide o robustnú technológiu, schopnú garantovať a dodržať veľmi vysokú dostupnosť, limitne sa blížiacu k 100 %; tzn. vyššiu dostupnosť ako býva ponúkaná v prípade xDSL.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v analýze upravil svoje tvrdenia v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a odstránil časť analýzy poukazujúcej na citlivosť na zlé poveternostné podmienky.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

22. Str. 63 a kapitola 2.1.5 Záver analýzy zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu, str. 81

Z dôvodov uvedených vyššie považuje OSK záver o nezastupiteľnosti technológií xDSL a FWA na maloobchodnej úrovni na základe prezentovaných zistení za unáhlený; OSK síce takýto záver na základe zásadne odlišnej úrovne geografickej dostupnosti, ceny a pod. obidvoch technológií nevyklučuje a dokonca ho považuje za pravdepodobný, máme ale za to, že t. č. je založený na neúplných a nesprávne vyhodnotených argumentoch.

Tá istá pripomienka sa vzťahuje aj na kapitolu 2.1.5. „Záver analýzy zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu“ na str. 81.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Platí to isté ako vo vyjadrení k pripomienke č. 16.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

23. Širokopásmový prístup prostredníctvom mobilných technológií, str. 66

Tradičný podnik je bez ďalšieho vyhodnotený ako najväčší poskytovateľ LTE siete na Slovensku, hoci pokrytie OSK je prinajmenšom porovnateľné, ak nie väčšie, a to v závislosti od zvoleného časového okamihu; obidve spoločnosti totiž t. č. intenzívne v pokrývaní obyvateľstva mobilnými službami súťažia.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange. Pri porovnaní pokrytia podľa obyvateľstva Slovenskej republiky LTE signálom k 31.12.2015 má spoločnosť ST o 10,3 percentuálnych bodov vyššie pokrytie v porovnaní so spoločnosťou Orange. Pokrytie územia Slovenskej republiky LTE signálom má rovnako vyššie spoločnosť ST, konkrétne o 10,6 percentuálnych bodov. Naopak z hľadiska používania LTE siete pomocou mobilných telefónov (SIM/USIM karty) a dátových zariadení (karty, modemy) je možné vysloviť tvrdenie, že spoločnosť Orange má takmer o 40 % viac aktívnych prístupov (bytové aj nebytové) ako spoločnosť ST, a.s.

Na základe porovnania úrad v tejto časti analýzu upravil: *„Podľa informácií poskytovateľa najrozsiahlejšej LTE siete na Slovensku, spoločnosti ST,...“*

Vyjadrenie spoločnosti Orange

24. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, graf č. 44, str. 74

Úrad síce správne konštatuje, že najprudší nárast možno konštatovať pri double play hlas+internet, z hľadiska replikovateľnosti služieb je ale najdôležitejšia ponuka internet+TV.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, na základe čoho v analýze doplnil tvrdenia o balíčkovú ponuku obsahujúcu TV, ktorá je najvyužívanejšou balíčkovou ponukou na Slovensku

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Z grafu č. 44 možno pozorovať výrazný nárast počtu predplatiteľov a celkový dlhodobý trend nárastu množstva predplatiteľov, pričom najprudší nárast možno pozorovať pri „Double play“ – Hlas + Internet. Ten však do veľkej miery súvisí so zmenou metodiky vykazovania balíčkových ponúk zo strany spoločnosti ST. V posledných rokoch najvýraznejší rast zaznamenala kombinácia obsahujúca širokopásmovú službu IPTV vo forme double play a triple play.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

25. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, str. 75-76

Detto, str. 75 a 76: úrad veľmi dobre zdokumentoval predajný proces balíčkov (aj s využitím marketingových materiálov ST, čo je na prospech výsledku) a zásadný rozdiel medzi predajnou cenou jednotlivých produktov a 2P a 3P balíčkov, zo strany alternatívnych poskytovateľov nereplikovateľnou. Rovnako je veľmi dobre zdokumentovaný aj zásadný význam Chytrej ponuky v celkovom portfóliu tradičného podniku.

Tieto aktivity ST predstavujú pre zachovanie konkurencie na relevantnom trhu vážnu hrozbu a o. i. sú to práve ony, ktoré nás viedli k apelu na úrad vo všeobecnej pripomienke č. 1.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

26. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, str. 77

Ponuka výrazne nižších cien zo strany tradičného podniku v najnižšom cenovom segmente nie je náhodná, práve v tomto cenovom segmente je totiž najvýraznejšia konkurencia alternatívnych poskytovateľov, ktorých sa ST touto ponukou snaží vytláčať.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

27. Kapitola 2.1.4 Balíčky služieb, str. 78

Poskytovanie prístupu prostredníctvom DSL a optiky je (zatiaľ) v rozhodujúcom rozsahu paralelné, nie je teda správne konštatovanie, že štandardné DSL pripojenie je poskytované tam, kde sa optická technológia nevyskytuje.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad nesúhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, nakoľko väčšina územia v pokrytí optických sietí disponuje tiež vylepšenou VDSL technológiou. Územná dostupnosť štandardného DSL pripojenia je tým pádom tam, kde sa optická technológia nevyskytuje. Konštatovanie úradu sa zakladá na exaktných informáciách poskytnutých poskytovateľmi služieb.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

28. Časť 2.1.4 Balíčky služieb, str. 81

Podrobne dokumentovaný a odôvodnený záver o balíčkoch ako súčasti maloobchodného trhu širokopásmového prístupu považuje OSK za správny a dôležitý pre stanovenie záverov predmetnej analýzy.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

29. Časť 2.2.2. Zastupiteľnosť na veľkoobchodnej úrovni, časť A. Samozásobovanie, str. 84-85

Z obchodnej praxe OSK, ktorý je vzhľadom na svoju veľkosť veľkoobchodným zákazníkom prakticky všetkých alternatívnych poskytovateľov, potvrdzujeme záver úradu o kapacitných obmedzeniach alternatívnych poskytovateľov a o obmedzenom pokrytí relevantného trhu ich službami.

Spomenutý nárast pokrytia ULL, zjavný z trhových analýz iných členských krajín, sa v podmienkach Slovenskej republiky vôbec nevyskytol (pozri aj graf č. 46 na str. 88).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

30. Časť B. Bitstream prostredníctvom technológie xDSL, str. 86-87

Tzv. resale offer ponúkaný ST nie je v skutočnosti žiadnym resaleom, ale len obchodným zastúpením tradičného podniku v jeho mene a na jeho účet za jednorazovú províziu. Podstatou veci teda nie je to, že takáto ponuka „neumožňuje alternatívnym poskytovateľom odlišenie od tradičného podniku“ (aj keď aj to je pravda), ako skôr skutočnosť, že v zmluvnom vzťahu s takýmto zákazníkom zostáva ST a alternatívny poskytovateľ v postavení obchodného zástupcu ST (!), takýmto postupom by zvyšoval vo svoj vlastný neprospech trhový podiel tradičného podniku, a to navyše v segmente (IPTV), v ktorom nevie ponuku ST replikovať. Takéhoto zákazníka by od ST za súčasného stavu regulačného prostredia v budúcnosti prakticky nedokázal získať, nakoľko mu nie je spôsobilý ponúknuť ekvivalentnú službu.

Lepší popis súčasnej situácie na trhu IPTV v súvislosti s tzv. „opakovaným predajom“ je obsiahnutý na str. 195 a 233 analýzy trhu 3b. Krátkodobým riešením tohto stavu je tzv. white label riešenie, ktorému sa podrobnejšie venujeme nižšie, dlhodobý prístup k multicastu, rovnako úradom navrhovaný.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upustil od dočasne navrhovanej povinnosti poskytnúť veľkoobchodnú službu opakovaného predaja umožňujúcu ekonomicky replikovať maloobchodnú službu IPTV od ST. Úrad z analýzy odstránil všetky časti týkajúce sa tejto povinnosti a jej odôvodnenia. Vzhľadom na pripomienku spoločnosti ST, poukazujúcu na komplikácie a zložitosť implementácie takejto služby, sa úrad rozhodol ponechať v platnosti len povinnosť poskytovania prístupu umožňujúceho poskytovanie vlastnej IPTV služby v sieti ST prostredníctvom alternatívneho multicastu.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

31. Časť B. Bitstream prostredníctvom technológie xDSL, str. 94

Konštatovanie o vybudovaní metalických prístupových sietí pred „približne 70 rokmi“ je príliš všeobecné a navyše aj nepresné, väčšina z nich bola totiž vybudovaná podstatne neskôr.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, na základe čoho v analýze upravil uvedený text nasledovne:

„Budovanie metalických prístupových sietí začalo približne pred 70 rokmi, preto tieto vedenia prirodzene postupne naplňajú svoju životnosť. Metalické prístupové siete boli pôvodne budované na poskytovanie úzkopásmových služieb, teda nie na poskytovanie širokopásmových služieb. Tieto siete však musia byť vzhľadom na poskytovanie služieb udržiavané. Náklady na ich údržbu sú v súčasnosti stále viac konfrontované s nákladmi na ich nahradenie optickými sieťami. Vzhľadom na viaceré existujúce technologické obmedzenia postupne metalické prístupové technológie ustupujú.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

32. Časť B. Bitstream prostredníctvom technológie xDSL, str. 95

OSK sa úplne stotožňuje so závermi úradu o zastupiteľnosti prístupov k dátovým tokom xDSL a FTTx. Úradu sú navyše k dispozícii aj rozvojové plány tradičného podniku (tabuľka č. 37 na str. 143), ktorý bude v stále väčšom rozsahu nahrádzať metaliku optikou. V predmetnej súvislosti musíme opätovne zdôrazniť, že pri zriaďovaní takýchto sietí disponuje tradičný podnik niekoľkými zásadnými a nereplikovateľnými výhodami spomínanými aj v analýze trhu 3b (nízke zriaďovacie náklady, vzdušné vedenia, veľká zákaznícka báza a pod.).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

33. Časť 2.3 Územné vymedzenie trhu, str. 108

So závermi úradu o existencii „určitých, ale nevýrazných rozdielov v charakteristikách produktu naprieč územím“ sa stotožňujeme a považujeme ho za kvalitne odôvodnený.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

34. Časť Stanovenie územnej jednotky, str. 116

Rozdelenie oblastí na mestské a vidiecke sídla je arbitrárne a vyžaduje si podrobnejšie odôvodnenie.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úvodná časť vymedzenia poukazuje na základné odlišnosti medzi jednotlivými lokalitami v rámci územia krajiny. Podľa dostupných informácií od podnikov, tieto pristupujú k budovaniu zastupiteľných alternatívnych infraštruktúr takmer výhradne v mestách. Úrad disponuje presnou databázou podnikov prevádzkujúcich optické siete, spolu s pokrytím jednotlivých miest prípadne obcí. Na základe uvedeného sa rozhodol poukázať na základné odlišnosti medzi oblasťami, kde dochádza k budovaniu zastupiteľných infraštruktúr, a oblastí s nedostatkom spomínaných infraštruktúr. V analýze uvedené štatistiky predstavujú len základný prehľad o pokrytí oblastí, počte poskytovateľov, cenách a vybraných kvalitatívnych parametroch služby. Samotné územné vymedzenie nerozlišuje obce na mestské a vidiecke, ale berie do úvahy výhradne rozlišovacie kritériá použité v analýze, na základe ktorých identifikuje odlišnosti medzi jednotlivými oblasťami. Úrad považuje odôvodnenie zvolenej metodiky za dostatočné.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

35. Časť Stanovenie územnej jednotky, str. 117

Táto časť analýzy nie je dostatočne podložená faktmi, napr. v časti o duplicitnom budovaní FTTx infraštruktúry. Konštatovanie, že v prípade káblových sietí (CATV) ide väčšinou „o siete vybudované ešte v minulom režime“ je navyše výslovne nesprávne; väčšina týchto sietí bola vybudovaná v 90. rokoch 20. storočia a neskôr, v minulom režime sa takéto siete ešte nebudovali.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil a doplnil informácie v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange.

Druhý najväčší podiel na trhu má práve technológia FTTx, prístup prostredníctvom FTTx je dostupný najmä vo väčších mestách, pričom celkové zastúpenie je v 301 mestách a obciach. Z toho až 96 % prístupov tvorí zastúpenie v mestách a zvyšné 4 % predstavujú prístupy v obciach. V nižšie uvedenej tabuľke môžeme vidieť údaje ohľadne duplicitne budovanej FTTx infraštruktúry.

Mesto	Počet poskytovateľov	Maximálne pokrytie [%]	Celkové pokrytie všetkých poskytovateľov [%]
Bratislava	18	84,81	191,86
Trnava	4	42,97	78,15
Nitra	5	68,93	160,05
Trenčín	5	68,41	133,10
Žilina	11	74,39	138,66
Banská Bystrica	12	100,00	326,69
Prešov	5	53,86	119,69
Košice	11	100,00	309,02

Ako aj v iných oblastiach elektronickej komunikácie, tak aj v káblovej televízii došlo v 90-tych rokoch k intenzívnemu rozvoju. Siete televíznych káblových rozvodov boli prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Sú vybudované na princípe zdieľania dátového toku medzi dátovou ústredňou v hlavnej stanici a káblovými modemami u koncových užívateľov. Okrem distribúcie televízneho a rozhlasového signálu sa v sieťach káblovej televízie postupne rozvinuli postupy na implementáciu interaktívnych služieb, vrátane telekomunikačných služieb, a to hlasových i dátových. Rozvody káblovej televízie sa vyznačujú kvalitným prevedením technickej základne, čo zaručuje vysokú kvalitu prenosu signálu. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované.

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Druhý najväčší podiel na trhu má práve technológia FTTx, prístup prostredníctvom FTTx je dostupný najmä vo väčších mestách, pričom celkové zastúpenie je v 301 mestách a obciach. Z toho až 96 % prístupov tvorí zastúpenie v mestách a zvyšné 4 % predstavujú prístupy v obciach.“

Úrad upravil text analýzy v tejto časti nasledovne:

„Ďalšou porovnanou infraštruktúrou sú káblové siete, ktoré sa takmer výlučne nachádzajú v mestských oblastiach a v 90-tych rokoch došlo k ich intenzívnemu rozvoju. Poväčšine sa jedná o siete vybudované ešte v minulom režime, ktoré mali slúžiť na šírenie televízneho vysielania a ktoré boli neskôr prispôbené na šírenie širokopásmového prístupu. V niektorých oblastiach boli tieto siete modernizované na tzv. hybridné opticko-koaxiálne siete (Hybrid Fiber-Coaxial – HFC), ktoré svojimi parametrami dokážu konkurovať optickým sieťam. Siete televíznych káblových rozvodov boli prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Sú vybudované na princípe zdieľania dátového toku medzi dátovou ústredňou v hlavnej stanici a káblovými modemami u koncových užívateľov. Okrem distribúcie televízneho a rozhlasového signálu sa v sieťach káblovej televízie postupne rozvinuli postupy na implementáciu interaktívnych služieb, vrátane telekomunikačných služieb, a to hlasových i dátových. Rozvody káblovej televízie sa vyznačujú kvalitným

prevedením technickej základne, čo zaručuje vysokú kvalitu prenosu signálu. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

36. Časť Stanovenie územnej jednotky, str. 118

Konštatovanie o budovaní káblovej (CATV) infraštruktúry „takmer výhradne v mestách“ je rovnako nesprávne, mnohé z týchto sietí sú vybudované aj na vidieku. Rovnako je nesprávne konštatovanie, že takáto infraštruktúra „nie je duplikovaná inou káblovou infraštruktúrou“. V konkurenčnom boji medzi káblovými operátormi na Slovensku bolo v minulosti (najmä v 90. rokoch 20. storočia) pomerne časté, že sa budovali paralelne duplicitné siete. Pozri napr. mesto Košice (sídliisko Ťahanovce a inde).

V určitom, obmedzenom rozsahu sa podobný scenár neskôr zopakoval aj v prípade optických sietí.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Siete televíznych káblových rozvodov sú prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Existujúce káblové siete na území Slovenskej republiky a ich geografické pokrytie je limitované. Širokopásmové pripojenie cez siete káblovej televízie je dostupné najmä vo väčších mestách. Obce a lazy nie sú atraktívnym trhom ani pre malých poskytovateľov. V rovnakej miere to platí aj pre operátorov CATV, ktorí poskytujú rýchly internet väčšinou len v mestách a v prímestských oblastiach. Operátori sa riadia požadovanou ekonomickou návratnosťou investície, preto nepreferujú drahé a nerentabilné riešenia. Príťažlivou je pre nich naopak rýchla návratnosť investícií. Aj preto je situácia v riedko osídlených oblastiach na Slovensku výrazne horšia, než je priemer EÚ.

status obce	počet	% populácie	počet domácností	Priemerný počet poskytovateľov CATV	Pokrytie CATV [%]
mesto	138	53,89%	1043429	0,69	58,35
obec	2752	46,11%	892768	0,02	1,59

V tabuľke sú uvedené priemerné počty poskytovateľov CATV podľa toho, či sa jedná o mesto alebo obec a príslušné pokrytie technológie CATV. Údaj o priemernom počte poskytovateľov CATV bol vypočítaný tak, že sa spočítal počet poskytovateľov CATV v každom meste a obci a následne sa spravil aritmetický priemer poskytovateľov vzhľadom na celkový počet miest a obcí na Slovensku. Z tabuľky vyplýva, že priemerný počet poskytovateľov káblovej infraštruktúry v mestách a obciach je veľmi nízky, čo je pravdepodobne spôsobené tým, že táto infraštruktúra je dostupná takmer výhradne v mestách a ak aj je dostupná v meste, tak nie je duplikovaná inou káblovou infraštruktúrou.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

37. Časť Kvalitatívne rozdiely v charakteristikách produktov, str. 132

Nie je nám známe, kto iný ešte na Slovensku buduje technológiu VDSL, ak to má byť podľa úradu iba „takmer výlučne“ tradičný podnik.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad upravil svoje konštatovanie v tejto časti analýzy v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange a zmenil text analýzy nasledovne:

„Technológia VDSL je na Slovensku budovaná výlučne spoločnosťou ST, ktorá sa ju snaží budovať popri už existujúcej xDSL infraštruktúre.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

38. Časť Kvalitatívne rozdiely v charakteristikách produktov, str. 132, 134

Priemerné prekrytie technológií xDSL a FTTx v obciach na úrovni 55 % je zjavne príliš optimistický údaj; zrejme sa tu v prípade optiky počíta s (celou) obcou ako s pokrytou, ak je aspoň v jej časti vybudovaná optická sieť. Pokrytie takouto optickou sieťou je však spravidla výrazne menšie ako pokrytie technológiou xDSL.

Z uvedeného dôvodu je zrejmé, že v prekrytí týchto dvoch technológií žije menej ako deklarovaných 10 % populácie.

Podobným zjednodušením vyvolávajúcim nepresnosť je aj konštatovanie o pokrytí „husto zaľudnených sídlisk“ alternatívnymi zastupiteľnými infraštruktúrami na str. 134; ide spravidla rovnako len o časti týchto sídlisk. Alternatívni poskytovatelia ako jednotlivé podniky majú len zriedka v danej obci pokrytie porovnateľné s ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad pristúpil k trhovým podielom technológie xDSL rozdelením do skupín, ktoré sú obsiahnuté v tabuľkách 28 až 30 (129-131 s.). Vo väzbe na predchádzajúce tabuľky úrad dospel k podstatným zisteniam, ktoré poskytujú ucelený prehľad o vzťahu medzi úrovňou trhového podielu xDSL a dostupnosťou alternatívnych fixných infraštruktúr. Nezohľadňuje sa pritom samotná dostupnosť technológií v jednotlivých obciach, ale percentuálny podiel domácností v pokrytí jednotlivých technológií, čo poskytuje ucelenejší prehľad o stave súťaže v jednotlivých skupinách obcí. Úrad však v rámci zisťovania prekrytia nešiel až do takej úrovne detailu, ktorá by poskytovala podrobné informácie o duplicitnom pokrytí jednotlivých ulíc.

Interpretácia tejto časti analýzy spoločnosťou Orange nie je správna, úrad nepočítal v prípade optiky s obcou ako pokrytou, ak je aspoň v jej časti vybudovaná optická sieť. Úrad na pokrytie technológie FTTx pre každú zo sledovaných obcí zvolil maximálny údaj o pokrytí poskytnutý poskytovateľmi. Tento údaj bol v prípade potreby korigovaný o maximálny počet domácností v danej obci, ktorý je odvodený od počtu obyvateľov obce a prepočítaný podľa národného priemeru počtu obyvateľov na 1 domácnosť. Ako uviedol úrad v analýze: „Priemerné prekrytie technológií xDSL

a FTTx v obciach je približne 55 %, čo znamená, že v 271 obciach, kde sú tieto technológie dostupné, pokrýva rozšírenejšia technológia približne dvojnásobný počet domácností ako menej rozšírená technológia.“ Nejde pritom o všetky obce na Slovensku, ale len o tie obce, kde sa nachádzajú obe technológie. Výsledný podiel 55 % domácností sa presne nezhoduje s počtom domácností, ktoré majú k dispozícii obe technológie, vyjadruje len podiel prekrytia celkového pokrytia technológie s nižším pokrytím s technológiou s vyšším pokrytím. Ak je napríklad pokrytie xDSL v daných obciach spolu 75 % domácností a pokrytie FTTx 50 %, výsledné prekrytie dosahuje 66 %, čo však neznamená, že pokrytie FTTx je 66 %. Správnejšie konštatovanie je, že 66 % domácností v pokrytí xDSL má tiež možnosť voľby poskytovateľa prostredníctvom FTTx. To však tiež nie je úplná pravda v teoretickej situácii, keby pokrytie FTTx v maximálnej možnej miere zasahovalo do oblastí, kde xDSL nie je dostupné, t. j. 25 %. V tom prípade by len 25 % domácností bolo v pokrytí xDSL a zároveň FTTx, čo by znamenalo, že cca 33 % domácností v pokrytí xDSL má zároveň možnosť voľby poskytovateľa prostredníctvom FTTx.

Úrad ako doplnok k údajom uvedeným v rámci analýzy zhrnul konkurenčnú situáciu technológie FTTx v krajských mestách, ktorá najzreteľnejšie odzrkadľuje stav súťaže medzi poskytovateľmi FTTx na Slovensku. Priemer maximálneho pokrytia v krajských mestách Slovenska dosahuje 74 % domácností. Priemer súčtu pokrytia domácností všetkými FTTx poskytovateľmi však dosahuje až 182 % domácností. Podiel maximálneho pokrytia k súčtu pokrytí všetkých poskytovateľov tak v priemere dosahuje len niečo vyše 44 %, čo naznačuje vysoký podiel duplicitného pokrytia jednotlivými FTTx sieťami. Podstatným faktorom potvrdzujúcim závery úradu o vysokom stupni prekrytia sietí jednotlivých FTTx poskytovateľov je tiež priemer podielu pokrytia druhého najväčšieho poskytovateľa k maximálnemu pokrytiu v každom z krajských miest. To dosahuje úroveň 83 %, čo znamená, že pokrytie druhých najväčších poskytovateľov FTTx v krajských mestách dosahuje v priemere 83 % pokrytia poskytovateľov s najväčším pokrytím krajských miest. Priemerný rozdiel v pokrytí medzi druhým a prvým FTTx poskytovateľom dosahuje len 12,5 %, čiže súťaž založená na infraštruktúre medzi FTTx poskytovateľmi je v krajských mestách mimoriadne silná. Tieto zistenia úradu nepotvrdzujú predpoklady spoločnosti Orange o porovnateľnosti pokrytia alternatívnych poskytovateľov v porovnaní s pokrytím spoločnosti ST. Úrad však upozorňuje na skreslenie vyplývajúce z použitia celonárodného priemeru počtu obyvateľov na jednu domácnosť.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

39. Str. 133 a k časti E. Povinnosť regulácie cien, str. 238

Záver o prítomnosti silnej konkurencie, vplyvajúcej na jednotne určenú národnú cenu tradičného podniku a o vplyve alternatívnych poskytovateľov, ktorý očividne presahuje hranice ich geografickej pôsobnosti, je odôvodnený úradom veľmi kvalitne a OSK sa s ním stotožňuje. Hľadať za ním ale hlavný dôvod skutočnosti, prečo ST

účtuje niektoré veľkoobchodné ceny na nižšej ako na regulovanej úrovni (str. 238), však nie je presné. Skutočným dôvodom takéhoto správania ST je fakt, že tradičný podnik dlhodobo a systematicky realizuje sám pre seba testy stláčania marže a na základe ich výsledkov svoje veľkoobchodné ponuky upravuje.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad nesúhlasí s tvrdením spoločnosti Orange, že súčasná cenová úroveň maloobchodných cien je výsledkom testov stláčania marže. Analýza úradu preukázala, že spoločnosť ST na maloobchodnom trhu prispôsobuje svoju cenovú politiku existujúcej konkurencii tak, aby si udržala stabilné úrovne trhového podielu v čase. Spoločnosť ST nemá možnosť účtovať veľkoobchodné ceny na úrovni vypočítaných nákladovo orientovaných cien, pretože výsledná jednotná maloobchodná cena širokopásmového prístupu k internetu od ST je stanovovaná na takej úrovni, aby dokázala konkurovať alternatívnym poskytovateľom prítomným v určitých častiach územia Slovenska. Spoločnosť ST na základe platnej regulácie musí umožňovať používateľom veľkoobchodného prístupu ekonomicky replikovať maloobchodnú ponuku ST, čo je možné len vytvorením dostatočného priestoru medzi maloobchodnou cenou ST a veľkoobchodnými nákladmi na prístup v sieti ST. V druhej časti pripomienky spoločnosť Orange tvrdí, že ST dlhodobo uskutočňuje testy stláčania marže, na základe čoho upravuje svoje veľkoobchodné ponuky. S týmto tvrdením sa úrad plne stotožňuje a tieto konštatovania sú tiež uvedené v tejto časti analýzy. Uvedené len potvrdzuje závery úradu, že súčasný stav súťaže na maloobchodnom trhu a existujúca povinnosť zabezpečenia konkurencieschopnosti používateľov veľkoobchodného prístupu cez dostatočnú maržu medzi veľkoobchodnou a maloobchodnou cenou zabezpečuje výslednú priemernú veľkoobchodnú cenu na nižšej úrovni, ako sú platné regulované ceny na trhu 3b. Uvedené skutočnosti zachovania existujúcej súťaže v určitých oblastiach a zároveň striktná kontrola dodržiavania dostatočného priestoru na replikovateľnosť maloobchodnej ponuky regulovaného podniku umožňujú úradu upustiť od cenovej regulácie prístupu, nakoľko takáto regulácia sa stáva nadbytočnou. Pokračovanie v cenovej regulácii by nevedlo k zlepšeniu stavu súťaže na regulovanom trhu, ale len k dodatočnej administratívnej záťaži pre regulovaný podnik. Úrad preto považuje v analýze uvedené konštatovania za dostatočne odôvodnené.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

40. Časť 3.1. Infraštruktúra, ktorá nie je jednoducho duplikovateľná, str. 140

Súhlasíme s hodnotením, že rast pokrytia FTTx sa v ostatných rokoch výrazne spomalil, nie je ale pravdou, že nie je možné očakávať jeho výraznejší rast ani v budúcnosti. Práve naopak, aj úrad má k dispozícii informácie tradičného podniku, svedčiace o plánovanom výraznom zvýšení pokrytia FTTx. Úrad ich napokon v analýze aj uvádza – tabuľka č. 37 na str. 143, aj keď označené ako obchodné tajomstvo a pre tretie strany vrátane OSK teda neprístupné. Podľa informácií

uvádzaných ST na iných fórach by malo ísť o zvýšenie až na 1 milión pokrytých domácností.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad spresnil svoje konštatovanie v tejto časti analýzy nasledovne:

„Rast pokrytia FTTx technológie sa v posledných rokoch výrazne spomalil a v prípade alternatívnych poskytovateľov nie je možné očakávať jeho výraznejší rast, pretože ďalšie budovanie naráža na ekonomickú návratnosť už realizovaných, ako aj plánovaných investícií. V 18 % domácností sa užívatelia naďalej budú musieť spoliehať len na dostupnú xDSL technológiu.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

41. Časť 3.1. Infraštruktúra, ktorá nie je jednoducho duplikovateľná, str. 141

Konštatovanie o nízkych nákladoch tradičného podniku na budovanie NGA je veľmi presné. Spolu s existenciou vzdušných vedení a veľkou zákazníckou bázou vytvára významnú nereplikovateľnú výhodu ST.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

42. Súčasný stav súťaže, str. 146

Tvrdenie o možnostiach výstavby vlastnej siete iba v prípade „väčších podnikov s dostatočným finančným zázemím" je popreté v tom istom odseku konštatovaním o budovaní sietí aj menšími lokálnymi podnikmi, aj keď „pomalším tempom, väčšinou len s malým lokálnym pokrytím".

Ako to v praxi býva často, pravda je niekde na polceste. Nové siete, nezriedka aj optické, budujú skutočne aj lokálne firmy, ich obmedzené finančné a logistické možnosti ale ústia do stavu, kedy dosahujú skutočne iba veľmi lokálne pokrytie (často len v rozsahu niekoľkých ulíc, časti obce, menšieho sídliska a pod.).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy spresnil nasledovne:

„Časť podnikov sa zamerala na výstavbu vlastnej sieťovej infraštruktúry s použitím iných technológií (napr. sietí optických vlákien a bezdrôtových sietí). Výstavbu vlastnej siete mohli vo väčšom rozsahu vykonávať iba väčšie podniky s dostatočným finančným zázemím, pretože budovanie novej siete si vyžaduje vysoké kapitálové investície (dlhodobá návratnosť investície), dlhý čas na výstavbu a len pomalé rozširovanie pokrytia územia.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

43. Súčasný stav súťaže, graf č. 60 str. 146-147 a Odôvodnenie navrhovaných povinností, str. 174

Nárast trhového podielu ST spomenutý úradom, akokoľvek mierny (s ohľadom na označenie príslušných údajov ako predmetu obchodného tajomstva nie je OSK spôsobilý „miernosť“ tohto nárastu posúdiť), je výrazným varovným signálom klesajúcej konkurencie na predmetnom relevantnom trhu. A to v situácii, kedy je podiel fixného incumbenta stále jedným z najvyšších v Európe a viaceré štandardné regulačné nástroje (napr. ULL) prakticky nefunkčné.

Spomenutý trend je o to nebezpečnejší, že aj podľa vyjadrenia samotného ST má jeho trhovú podiel na maloobchodnom trhu ďalej posilňovať (str. 174).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v rozsahu navrhovaných povinností primerane zohľadnil aj skutočnosti zmieňované spoločnosťou Orange v tejto pripomienke.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

44. Káblový modem, str. 152

Počítať s pokrytím len na úrovni miest, resp. obcí je spojené s pomerne vysokou nepresnosťou, a to osobitne v prípade (menších) káblových operátorov, ale aj sietí NGA. Ako sme už uviedli vyššie, skutočné pokrytie týmito sieťami zahŕňa na rozdiel od fakticky všadeprítomnej metalickej siete spravidla len určitú časť mesta, prípadne obce.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Podľa názoru úradu je pokrytie káblového modemu, ako aj pokrytie sieťami NGA všeobecne v analýze popísané v dostatočnom detaile. Úrad tiež potvrdzuje tvrdenie spoločnosti Orange o dostupnosti NGA len v určitých častiach miest, resp. obcí, rovnaké konštatovania sú tiež súčasťou analýzy.

Siete televíznych káblových rozvodov sú prevádzkované hlavne v lokalitách s veľkou hustotou obyvateľstva. Káblový modem je prítomný celkovo v 114 obciach s pokrytím presahujúcim 620 tisíc domácností, čo tvorí približne 81 % domácností v pokrytých obciach. Agregovane, berúc do úvahy celkový počet domácností na Slovensku, táto technológia pokrýva viac ako 32 % domácností, čo v skutočnosti predstavuje nižšie pokrytie ako napríklad technológia FTTx, ktorá sa podobne vyskytuje prevažne v hustejšie zaľudnených častiach väčších miest. Na slovenskom vidieku sa tento spôsob pripojenia takmer nevyskytuje a vzhľadom na vysoké investičné náklady na budovanie káblových sietí nemožno rozširovanie ponuky do vidieckych oblastí očakávať. Úrad z toho dôvodu odmieta tvrdenia spoločnosti Orange o vysokej nepresnosti posudzovania pokrytia v prípade technológie káblový modem. Úrad pri

posudzovaní pokrytia použil rovnakú metodiku, ako už bolo vysvetľované vo vyjadrení k pripomienke č. 38.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

45. Káblový modem, str. 152

Pri vyhodnotení pokrytia VDSL2 používa text analýzy trhu 3b pojem „drvivá väčšina prístupov“. S ohľadom na exaktnosť očakávaných výstupov a ich význam pre relevantný trh je namieste takéto nepresné výrazy definovať presnejšie. Obzvlášť, ak je inak táto časť analýzy spracovaná veľmi kvalitne.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange nasledovne:

„V tabuľke je zobrazená charakteristika obcí s dostupným vylepšením metalickej siete aplikáciou technológie VDSL2, nakoľko viac ako 95 % prístupov prostredníctvom alternatívnych technológií zastupiteľných na maloobchodnom trhu je poskytovaných práve v týchto obciach.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

46. Posudzovanie nepriamych vplyvov, str. 154-157

Úroveň detailnosti analýzy v tejto časti je vysoká, a to rovnako rozsahom zozbieraných údajov o jednotlivých lokálnych poskytovateľoch, ako aj ich vyhodnotením, a to až po úroveň porovnania s dostupnosťou technológie VDSL na danom mieste. Súhlasíme aj so záverom o dodatočných výhodách, poskytovaných regulovanému veľkoobchodnému trhu vďaka konkurenčnému tlaku FTTx a WiFi.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

47. Bod 3.2. Závery analýzy veľkoobchodného trhu č. 3b, str. 159

S predloženými závermi analýzy súhlasíme a považujeme ich za veľmi dobre podložené a naformulované.

Aj na tomto mieste je ale vhodné v bode 4 zdôrazniť fakt, že výhradne iba ST je spôsobilý stavať novú optickú infraštruktúru s nízkymi nákladmi a s využitím „rekonštrukcie“ vzdušných vedení.

Rovnako stojí za zmienku aj fakt, že zo spomenutých 14 alternatívnych poskytovateľov maloobchodných širokopásmových služieb na infraštruktúre xDSL vo

vlastníctve ST majú len 4 relevantný trhový podiel (OSK, Slovanet, a.s., Benestra, s.r.o. a SWAN, a.s.), podiely ostatných poskytovateľov sú veľmi malé.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Úrad zároveň doplnil túto časť analýzy tak, aby svoje konštatovania spresnil:

K bodu č. 4:

„Infraštruktúra xDSL prevádzkovaná spoločnosťou ST v kombinácii s modernou optickou infraštruktúrou predstavujú významnú konkurenčnú výhodu na predmetnom trhu, ktorá je podľa dostupných informácií úradu momentálne v menšom rozsahu budovaná tiež formou rekonštrukcie nadzemných vedení zo strany spoločnosti ST, a.s.“

K bodu č. 5:

„Veľkoobchodný širokopásmový prístup k sieti spoločnosti ST na poskytovanie maloobchodných širokopásmových služieb k 30.06.2015 využívalo celkom 14 alternatívnych poskytovateľov (z toho len štyri spoločnosti majú relevantný trhový podiel: Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Benestra, s.r.o. a SWAN, a.s., podiely ostatných poskytovateľov sú veľmi malé), ktorí tvorili 16,1 %-ný trhový podiel na všetkých xDSL prístupoch.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

48. Bod 4.1. Navrhované povinnosti, časti A. Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách, str. 161-162

Úradom navrhované povinnosti tradičného podniku považujeme za primerané a efektívne riešenie zistených problémov na relevantnom trhu 3b, pričom takéto riešenie je s ohľadom na závažnosť zistení úradu nevyhnutné.

Osobitné ocenenie si vyžaduje navrhované uloženie povinnosti 2P replikability na trhu širokopásmového prístupu k internetu spolu so službou IPTV.

Naopak, spresnenie si vyžaduje inak veľmi vhodne uložená povinnosť white label prístupu (časť A, bod IX., druhá odrážka). Úrad síce na str. 86-87 a najmä na str. 195 a 233 analýzy trhu 3b výstižne a v súlade so stavom súťaže popísal, že účelom navrhovaného riešenia je „umožniť poskytovanie IPTV spoločnosti ST na maloobchodnom trhu tak, aby boli zo služby odstránené prvky identifikujúce spoločnosť ST ako poskytovateľa veľkoobchodnej služby“, ako aj to, že „žiadny z alternatívnych operátorov nemá záujem bez zisku (a OSK dodáva že „ani so ziskom“) robiť externých predajcov produktov spoločnosti ST“; je teda zrejmé, že má ísť o maloobchodnú službu alternatívneho poskytovateľa, tzn. poskytovanú v mene a na účet tohto poskytovateľa, nie ST. Súčasné znenie časti A bodu IX., formulujúce povinnosť poskytnúť „veľkoobchodnú službu opakovaného predaja“ ale môže zvädzať k dezinterpretácii tejto povinnosti ako pokračovania jestvujúceho

nezmyselného modelu predaja služby IPTV v mene a na účet ST za jednorazovú províziu pre alternatívneho poskytovateľa, degradovaného takto na úroveň obchodného zástupcu ST.

Navrhujeme preto nasledovné znenie predmetnej povinnosti:

- Spoločnosť ST je povinná poskytnúť veľkoobchodnú službu predaja maloobchodnej služby IPTV od ST ako maloobchodnej služby alternatívneho poskytovateľa, v mene a na účet tohto alternatívneho poskytovateľa, umožňujúcu ekonomicky replikovať maloobchodnú službu IPTV od ST s primeraným ziskom Rovnako by bolo vhodné aspoň príkladmo spresniť, o aké doplnkové služby k širokopásmovému prístupu k internetu a IPTV ide. Takéto spresnenie nie je uvedené ani v odôvodnení na str. 178.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upustil od dočasne navrhovanej povinnosti poskytnúť veľkoobchodnú službu opakovaného predaja umožňujúcu ekonomicky replikovať maloobchodnú službu IPTV od ST. Úrad z analýzy odstránil všetky časti týkajúce sa tejto povinnosti a jej odôvodnenia. Vzhľadom na pripomienku spoločnosti ST poukazujúcu na komplikácie a zložitosť implementácie takejto služby sa úrad rozhodol ponechať v platnosti len povinnosť poskytovania prístupu umožňujúceho poskytovanie vlastnej IPTV služby v sieti ST prostredníctvom alternatívneho multicastu. Prílišný regulačný dôraz na poskytovanie dočasnej alternatívy by mohol spôsobiť oneskorenie v plnení hlavnej regulačnej povinnosti a spôsobiť nadmernú záťaž pre regulovaný podnik, navyše efektívnosť navrhovanej povinnosti by bola vzhľadom na nové skutočnosti identifikované v rámci národných konzultácií otázná. Úrad bude z tohto dôvodu klásť mimoriadny dôraz na včasnú a kvalitnú implementáciu povinnosti umožňujúcej využívaním veľkoobchodného prístupu poskytovanie vlastných IPTV služieb v sieti ST.

Medzi doplnkové služby k širokopásmovému internetu a IPTV môžeme zaradiť sprievodcu k vysielaným televíznym programom (EPG), archív TV programov, prípadne audiovizuálnu službu VOD (video na požiadanie), ktorá poskytuje prístup k video obsahu na internete.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

49. Bod 4.1. Povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách, bod I., str. 163

K časti B. „povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách“, bod I., str. 163:

Časť navrhovanej povinnosti zverejniť referenčnú ponuku, upravujúca spôsob používania širokopásmového prístupu si vyžaduje presnejšiu prácu s definíciami. Použitý demonštratívny výpočet: „presne špecifikovať požiadavky na kvalitu služby, spôsob dohľadu a riadenia siete atď.“ nie je pre normatívny dokument, v ktorom majú

byť v ďalšom kroku na základe vykonanej analýzy trhu tradičnému podniku uvažované povinnosti uložené, najvhodnejší.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad svoje vyjadrenie v tejto časti analýzy upravil v súlade s pripomienkou spoločnosti Orange nasledovne:

„a akýchkoľvek podmienok obmedzujúcich prístup k službe širokopásmového prístupu a ich používanie (presne špecifikovať požiadavky na kvalitu služby, spôsob dohľadu a riadenia siete a ostatné podmienky používania služby).“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

50. Bod 4.1. Povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách, bod IV., str. 164

Predĺženie lehoty na oznámenie ukončenia poskytovania širokopásmového prístupu prostredníctvom technológie xDSL na 2 roky, resp. 1 rok v prípade dohody o migrácii je nepochybne krokom správnym smerom. Lehota 2 rokov je však ešte stále veľmi vzdialená od lehoty 5 rokov podľa bodu 39 Odporúčania Komisie o regulovanom prístupe k prístupovým sieťam novej generácie, ktoré síce úrad v analýze trhu 3b viackrát cituje, ale v predmetnej časti sa ním neriadi.

Takýto prístup úradu je o to prekvapujúcejší, že v paralelne spracovanej analýze trhu 3a s inak takmer doslovne rovnakou textáciou sa s lehotou 5 rokov riadne počíta a úrad sa na predmetné odporúčanie Komisie dokonca výslovne odvoláva (na str. 194).

V neposlednom rade nie je lehota 5 rokov stanovená Európskou komisiou náhodne, ale zohľadňuje ochranu investícií alternatívnych operátorov do jestvujúceho technického riešenia, ktoré títo operátori s omnoho horšou ekonomikou rozsahu ako tradičný podnik nedokážu amortizovať v kratšej dobe ako je práve 5 rokov.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad považuje dvojročnú lehotu pre ukončenie poskytovania širokopásmového prístupu prostredníctvom xDSL za dostatočnú pre trh 3b. V porovnaní s trhom 3a nejde z pohľadu podnikov o tak rozsiahle investície, nakoľko prepojenie je realizované na agregovanej úrovni siete. Z toho vyplýva aj kratšia lehota pre ukončenie poskytovania regulovaných služieb. Uvedené sa zhoduje s postupom ostatných členských krajín a tiež s názorom Komisie. Neprimerane dlhá lehota by mohla tvoriť bariéry pre ďalší technologický rozvoj telekomunikačného trhu na Slovensku.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

51. Bod V., str. 164-165 a k časti Zľavy z ceny pre SA – Dostupnosť služby, str. 218-222

Zavedenie KPI a SLA, v základnej úrovni bezodplatne a s automatickou kompenzáciou za nedodržanie stanovených úrovní ako dôležitou zložkou, je nielen významným, ale aj nevyhnutným krokom smerom ku štandardizácii regulačného prostredia na Slovensku, čo sme navyše úradu v prípravnej fáze predmetnej analýzy preukázali aj predložením početných benchmarkov.

Veľmi dobré je aj odôvodnenie skutočnosti, prečo je štandardná úroveň SLA nevyhnutná a prečo je dôležitá aj kompenzácia a odstrašujúci účinok jej nasadenia, a to až do výšky prevyšujúcej celkovú cenu SLA vrátane ceny samotného prístupu, nakoľko inak by ST nemalo motiváciu dodržiavať dohodnutú kvalitu služby. Predmetné odôvodnenie je obsiahnuté na str. 218-222 a z pohľadu OSK k nemu nemáme čo dodať.

K predmetnej časti analýzy trhu 3b máme námiet len na jedno malé organizačno-technické spresnenie: lehotu na zverejnenie je vhodné stanoviť v mesiacoch (tzn. ako 1 mesiac), nie v dňoch (tu ako 30 dní), inak nie je súladná s navrhovanými konkrétnymi lehotami, ktoré majú uplynúť ku koncu kalendárnych mesiacov (tzn. 30. apríla, 31. júla, 31. októbra a 31. januára).

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s návrhom spoločnosti Orange a v analýze upravil text týkajúci sa lehôt zverejňovania KPI a SLA nasledovne:

„zverejňovať na verejne dostupnom mieste na svojom webovom sídle štatistické údaje kľúčových ukazovateľov výkonnosti (tzv. KPI) jednotlivých služieb poskytovaných na základe dohôd o úrovni poskytovaných služieb (tzv. SLA) samostatne pre spoločnosť ST a odoberateľov prístupu pravidelne za každý štvrťrok, najneskôr 1 mesiac po skončení sledovaného obdobia, t. j. do 30.apríla, 31.júla, 31.októbra a 31.januára kalendárneho roka.“

Vyjadrenie spoločností Orange

52. Bod V., str. 164-165 a časť Zľavy z ceny pre SA – Dostupnosť služby, str. 218-222

Rovnako zavedenie rovnocennosti vstupov (Equivalence of Inputs) je dôležitým posunom vpred v zvýšení konkurencie na relevantnom trhu, resp. v boji proti opätovnému zvyšovaniu trhového podielu ST. Spomedzi aktívne nevyužívaných služieb s potenciálom posunúť alternatívnych poskytovateľov vyššie na investičnom rebríku (a so zohľadnením situácie aj na trhu 3a) ide najmä o služby neviazaného prístupu k miestnym vedeniam, kolokácie a prístupu ku káblovodnom a infraštruktúre.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

53. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, bod III., str. 166-167

Podstatné v tejto časti je zavedenie dvoch úrovní SLA, základnej, bezplatnej, spojenej s automatickou kompenzáciou a nevyhnutnej na udržanie konkurencieschopnosti s tradičným podnikom v nižšom segmente, a prémiovej, vhodnej pre náročnejších zákazníkov. Existencia prémiovej kategórie SLA je dôležitá aj v súvislosti s navrhovanou dereguláciou relevantného trhu č. 4; pre tradičný podnik predstavuje menšiu regulačnú záťaž, ako by predstavovala regulácia celého relevantného trhu č. 4, a pre alternatívnych poskytovateľov ponecháva aspoň základný veľkoobchodný produkt vhodný pre segment náročného zákazníka.

Ako sme už uviedli vo vyjadrení z 19. januára 2016, opatrenia na zníženie chybovosti zadávaných objednávok (podbod v.) veľmi výrazne pomohli zlepšiť proces objednávania prístupov xDSL vo Francúzsku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upravil bod III., časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

54. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektr. komunikáciách, bod III., písm. c), podbod vi. str. 167

Navrhované skrátenie lehoty migrácie existujúceho účastníka v rámci siete ST na maximálne 5 kalendárnych dní sa na prvý pohľad možno zdá byť len drobnou úpravou, hlboko schovanou medzi textovo rozsiahlejšími a zdanlivo dôležitejšími navrhovanými povinnosťami tradičného podniku. V skutočnosti ale ide o veľmi významný posun vpred v ďalšom rozvoji konkurencie na relevantnom trhu 3b a odstránenie jedného z posledných dôležitých reliktov jeho niekdajšieho monopolného postavenia. Súčasná lehota na migráciu s trvaním do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca po podaní žiadosti zákazníka, tzn. napr. v prípade žiadosti podanej dňa 6. mája 2016 do 30. júna 2016 (!) je škandalózna a v 21. storočí v členskej krajine Európskej únie neobhájiteľná. Obzvlášť keď nejde o prechod zákazníka z jednej siete do druhej, ako v prípade prenositeľnosti čísla, ale o migráciu realizovanú v jednej a tej istej sieti, sieti tradičného podniku.

Navrhované ustanovenie ale znesie ešte jedno spresnenie: lehotu migrácie by bolo ideálne zjednotiť s lehotami prenositeľnosti čísla (4 pracovné dni), opätovne obzvlášť ak zohľadníme narastajúci význam balíčkov služieb.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Predmetná povinnosť bola na základe pripomienky ST v konzultáciách vypustená.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

55. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, bod III., písm. f). str. 167-168

Test ekonomickej replikovateľnosti je navrhnutý výborne, nemáme k nemu pripomienky. Aj polročná perióda je optimálnym kompromisom medzi relevantnosťou testu a snahou zbytočne tradičný podnik nezaťažovať; táto perióda testu sa navyše opakovane osvedčila aj v európskom zahraničí.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

56. Časť C. Povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 20 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, bod IV., str. 169

Označenie typu Naked môže tradičný podnik pomerne jednoducho zameniť za iné označenie s rovnakým alebo obdobným významom, navrhujeme preto nasledovnú úpravu dotknutého písm. a):

a) používať označenie služby typu Naked alebo iné označenie s rovnakým alebo obdobným významom pre iné služby ako tie, ktoré sú poskytované samostatne a účastník nevyužíva žiadnu inú službu v sieti ST.

Povinnosť uložená v písm. b) cit. ust., tzn. nestanovovať rôzne veľkoobchodné ceny v závislosti od využívania, resp. nevyužívania verejnej telefónnej služby je obsahovo ešte dôležitejšia a plne sa s jej navrhovaným uložením stotožňujeme.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, z toho dôvodu upravil text tejto časti analýzy týkajúci označovania služieb typu Naked nasledovne:

„a) používať označenie služby typu Naked alebo iné označenie s rovnakým alebo obdobným významom pre iné služby ako tie, ktoré sú poskytované samostatne a účastník nevyužíva žiadnu inú službu v sieti ST.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

57. Časť D. Povinnosť viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 21 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, str. 169-172

Zachovanie tejto povinnosti je dôležité, pričom osobitný význam má vo vzťahu ku kolokácii, čo predstavuje najproblematickejšiu z troch spomenutých kategórií nákladových položiek.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad na základe pripomienky spoločnosti ST upravil časť D. Povinnosť viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách .

Vyjadrenie spoločnosti Orange

58. Časť D. povinnosť viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 21 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, bod 3 c) str. 171

V časti upravujúcej metódu WACC nie je na rozdiel od analýzy trhu 3a (aj tam na str. 171) obsiahnutý dodatok „v súlade s úradom schválenou metodikou výpočtu“, ktorý je rovnako relevantný aj v predmetnej analýze trhu 3b.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, z toho dôvodu upravil text tejto časti analýzy nasledovne:

„c) Náklady vloženého kapitálu musia byť vykázané samostatne od ostatných nákladov oddelenej evidencie, konkrétne percentuálne vyjadrenie návratnosti určené metódou WACC musí byť súčasťou oddelenej evidencie spolu s podrobným výpočtom výslednej hodnoty v súlade s úradom schválenou metodikou výpočtu.“

Vyjadrenie spoločnosti Orange

59. Časť Identifikované trhové problémy vyplývajúce z existencie významného vplyvu spoločnosti ST, bod 2, písm. c), str. 178

Na rozdiel od úradu nevnímame nižšie ceny za väčšie objemy dát principiálne ako problém. Objemové zľavy sú dlhodobo bežnou globálnou veľkoobchodnou praxou prakticky vo všetkých odvetviach hospodárstva a v niektorých štátoch (napr. Spojené kráľovstvo) sa uplatňujú dokonca aj v maloobchode.

Čo ale trhovým problémom je, je nemožnosť replikovať maloobchodnú ponuku ST; a tento trhovým problémom úrad rieši navrhovanou reguláciou jednotkových cien efektívne.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy. Objemové zľavy v návrhu regulačných opatrení ponecháva v platnosti, upravuje však ich rozsah, nakoľko ten pôvodný výrazne negatívnym spôsobom ovplyvňoval konkurencieschopnosť menších využívateľov prístupu, ako aj nových záujemcov o prístup.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

60. Časť A. Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom, k odôvodneniu k bodu I., časti A navrhovaných povinností, str. 178-180, k časti Regulácia prístupu na rôznych sieťových úrovniach, Národná vs. regionálna, str. 182-184 a k časti Potreba dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, str. 199

Vypustenie prístupu na ATM úrovni nepovažujeme za dostatočne odôvodnené. Ako ukazuje aj skúsenosť s neviazaným prístupom k miestnym vedeniam (na trhu 3a), samotný „nezáujem“ alternatívnych poskytovateľov nemusí ešte znamenať a často ani neznamená, že daná regulovaná služba nemá na trhu miesto, ako skôr to, že treba zlepšiť podmienky jej poskytovania.

Inak ale v týchto častiach dokumentu oceňujeme detailnú analýzu úradu zameranú na dosiahnutie cieľa umožniť alternatívnym poskytovateľom postúpiť vyššie po investičnom rebríku. Avšak nesúhlasíme s tvrdením (na str. 182), že nie každá priečka tohto rebríka musí byť nevyhnutne využitá, a naopak máme za to, že úlohou úradu ako regulátora je umožniť alternatívnym poskytovateľom obsadiť všetky priečky bez výnimky a až v prípade dostatočne rozvinutej súťaže na vyšších priečkach rebríka postupne uvoľňovať reguláciu na jeho nižších priečkach. Napokon, aj samotný úrad prezentoval (na str. 199) a veľmi pekne odôvodnil nevyhnutnosť všetkých priečok ladder of investments.

V tejto súvislosti vítame návrh úradu, aby s ohľadom na nefunkčné ULL a jeho praktickú nedostupnosť bol ako ďalší stupeň investičného rebríka po relatívne dobre využívanom veľkoobchodnom prístupe na národnej úrovni podporovaný veľkoobchodný prístup na regionálnej úrovni.

Veľmi trefné je aj konštatovanie úradu (ku vzťahu infraštruktúry xDSL a FTTx tradičného podniku), že predmetom analýzy je zistenie, či na trhu existuje podnik s významným vplyvom, a nie infraštruktúra s významným vplyvom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad nepovažuje vypustenie prístupu prostredníctvom ATM prístupu za takú zmenu, ktorá by si vyžadovala detailnejšie odôvodnenie, ako je uvedené v tejto časti analýzy. Technológia ATM je podľa vyjadrení podnikov zastaraná, neefektívna, v súčasnosti nevyužívaná a žiadna zo zúčastnených strán neprejavila o jej ďalšie využívanie záujem. Toto odôvodnenie je podľa názoru úradu postačujúce na jej vylúčenie

z rozsahu navrhovanej povinnosti prístupu, nakoľko dostupné regulačné alternatívy v dostatočnom rozsahu pokrývajú požiadavky na zabezpečenie možnosti konkurovať spoločnosti ST na regulovanom trhu.

Spoločnosť Orange ďalej nesúhlasí s tvrdením úradu, že nie každá priečka rebríčka musí byť nevyhnutne použitá. Samotná spoločnosť Orange sa vo vyjadrení č. 48 pripomienok k analýze trhu 3b zmienila, že žiadny z alternatívnych operátorov nemá záujem bez zisku (a OSK dodáva že „ani so ziskom“) robiť externých predajcov produktov spoločnosti ST. Opakovaný predaj je najnižší stupeň investičného rebríčka, ktorý pochopiteľne obsahuje minimálnu možnosť tvorby zisku, nakoľko ide len o ďalší predaj existujúcich služieb spoločnosti ST. Tvrdenie spoločnosti Orange je teda čiastočne protichodné s tvrdeniami vo vyjadrení č. 48 pripomienok k analýze trhu 3b. Na Slovensku sa zatiaľ vo väčšom rozsahu nevyužíva ani uvoľnenie na úrovni MDF/ODF, úrad z toho dôvodu ani neuvažuje nad ukladaním povinnosti na najvyšších priečkach investičného rebríčka, nakoľko tieto povinnosti by boli nevyužívané a tvorili by len zbytočnú byrokratickú záťaž pre regulovaný podnik. Pri zvýšení záujmu o navrhované povinnosti prístupu na vyšších stupňoch rebríčka úrad v budúcnosti prehodnotí situáciu a zväží úpravu rozsahu povinnosti prístupu tak, aby zohľadňovala aktuálnu situáciu na trhu a optimálnym spôsobom riešila identifikované súťažné problémy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

61. Časť IP vs. Ethernet, str. 185

Nie je pravdou, že tradičný podnik už zmigroval všetky širokopásmové prístupy k internetu na ethernet. O. i. aj naša spoločnosť zatiaľ ešte stále využíva službu ISP Gate.

Rovnako aj rozhodnutie upustiť od cenovej regulácie prístupu nepovažujeme za dostatočne odôvodnené, obzvlášť ak zohľadníme, že v početných rozhodnutiach Protimonopolného úradu Slovenskej republiky a DG Competition bol ST opakovane označený za podnik dopúšťajúci sa systematicky, dlhodobo a závažným spôsobom vytlačania konkurencie z relevantných trhov 3a a 3b.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v tejto časti analýzy poukazoval výlučne na vlastné maloobchodné prístupy spoločnosti ST, ktoré už boli skutočne zmigrované na technológiu Ethernet. Úroveň IP je naďalej využívaná, avšak len alternatívnymi poskytovateľmi v sieti ST.

Úrad sa o tom v analýze zmienil na strane 185, v 2. odseku nasledovne:

„Väčšina z veľkoobchodných prístupov poskytovaných spoločnosťou ST alternatívnym poskytovateľom je však stále poskytovaná na IP úrovni (vyše 80 %). Z toho dôvodu je potrebné ponechať v platnosti momentálne najvyužívanejší spôsob

veľkoobchodného prístupu poskytovaného v sieti spoločnosti ST minimálne do ďalšieho kola analýzy.“

V druhej časti pripomienky spoločnosť Orange nepovažuje za dostatočne odôvodnené, že úrad upúšťa od cenovej regulácie prístupu. Úrad k uvedenému tvrdeniu podotýka, že upravil rozsah navrhovaných povinností tak, aby to umožnilo efektívnejšie riešenie konkrétnych identifikovaných problémov v súvislosti s uplatňovanými veľkoobchodnými cenami prístupu, najmä pokiaľ ide o konkurenčné problémy vznikajúce v súvislosti s cenovou reguláciou celého portfólia poskytovaných služieb. Navrhovaná povinnosť nediskriminácie, je v konečnom dôsledku prísnejšia, než bola regulácia cien prístupu uplatňovaná úradom doposiaľ. Doteraz uplatňovaná regulácia cien prístupu nevedla k odstráneniu existujúcich konkurenčných problémov, nakoľko spoločnosť ST svojou cenotvorbou upravovala ceny jednotlivých služieb tak, aby v priemere umožňovala alternatívnym poskytovateľom tvorbu primeraného zisku. Regulácia celého portfólia cien však identifikovala niekoľko podstatných trhových problémov, ktoré úrad plánuje navrhovanými rozsahom povinností minimalizovať, aby tak došlo k zlepšeniu stavu súťaže na regulovanom trhu. V analýze je tejto problematike venovaný rozsiahly priestor, úrad preto považuje pripomienku spoločnosti Orange za neopodstatnenú.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

62. Časť Regulácia prístupu k optickej sieti, str. 186

K časti „Regulácia prístupu k optickej sieti“, str. 186: zdôrazňujeme dôležitosť regulácie backhaul infraštruktúry, osobitne káblovodov, ceny za prenájom ktorých sú vysoko nad všetkými európskymi benchmarkmi. Opätovne pripomíname nereplikovateľne nízke náklady ST na budovanie sietí novej generácie a súhlasíme so záverom úradu, že jednotlivé technológie a infraštruktúry tradičného podniku musia byť posudzované spoločne.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

63. Aplikácia vektoringu v sieti spoločnosti ST, str. 187-188

V tejto časti si žiaľ úrad nekriticky osvojil viaceré tvrdenia ST, ktoré musíme uviesť na pravú mieru:

Vo vzťahu k výmene VDSL zariadení nie je natoľko podstatné, akého objemu zariadení sa výmena (zatiaľ) týka, ako skôr skutočnosť, že tieto zariadenia s ohľadom na málo transparentný postup ST museli mať alternatívni poskytovatelia k dispozícii v priebehu neprimerane krátkeho času. Na zabezpečenie predmetných

zariadení je pritom nevyhnutná rozsiahla komunikácia s ich výrobcami, ktorí musia jestvujúce zariadenia upraviť podľa požiadaviek slovenského trhu. Trhy, na ktorých je skupina Deutsche Telekom v postavení tradičného podniku, navyše s ohľadom na historickú záťaž v podobe služby ISDN používajú úplne iný, menšinový a neštandardný formát DSL, tzv. Annex 2, čo včasné zabezpečenie akýchkoľvek nových zariadení významne komplikuje.

V marci 2015 nebol tradičným podnikom prezentovaný žiadny „plán ukončenia predaja nových ADSL služieb“, ale len veľmi všeobecná a – ako sa ukázalo neskôr – aj nepresná informácia o prvej fáze predmetných zmien, ktorej územný rozsah, časový rozsah a ďalšie podmienky sa v nasledujúcich mesiacoch opakovane menili. Nešlo ani o „nediskriminačné zastavenie predaja“, nakoľko maloobchod ST mal od počiatku značný náskok v informovanosti, pripravenosti koncových zariadení a pod. Rovnako nie je pravdou, že by ST kedykoľvek prejavil ochotu dohodnúť si s OSK plán migrácie prístupov, a či vôbec o tejto téme s našou spoločnosťou diskutovať. Na naše početné otázky k tejto tzv. druhej fáze migrácie, tzn. zrušeniu jestvujúcich xDSL prístupov v oblastiach, kde bol predtým zastavený predaj nových xDSL prístupov, nás vždy len odkazovali na budúcnosť.

Informácie o vektoringu boli vôbec komunikované zásadne jednostranne, od tradičného podniku k nám a jediné, na čom sa OSK podarilo s ST dohodnúť, bol časový posun niektorých najvypuklejšie neprimeraných lehôt. O to je dôležitejšie, aby procesy a lehoty navrhované úradom na str. 164 analýzy trhu 3b takémuto prístupu tradičného podniku v budúcnosti zabránili.

Ako sme už naznačili v našom vyjadrení z 19. januára 2016, technológia vektoringu je síce progresívna a jej nasadenie má potenciál priniesť úžitok všetkým zúčastneným stranám, v prípade nesprávneho regulačného uchopenia má ale rovnako aj potenciál negovať doterajší proces zvyšovania konkurencie na trhu 3b a tento trh dokonca remonopolizovať. Preto je nevyhnutné proces zavádzania tejto technológie veľmi pozorne regulačne sledovať.

Opätovne, rovnako ako vo vyjadrení z 19. januára 2016 upozorňujeme, že v materskej krajine koncernu Deutsche Telekom, v Nemecku, udelila Bundesnetzagentur súhlas na zavedenie vektoringu až po vykonaní veľmi širokej konzultácie a uložení prísnych podmienok.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy. Úrad si pritom v analýze neosvojil tvrdenia spoločnosti ST, ako tvrdí spoločnosť Orange, ale prezentoval odôvodnenie realizovaných krokov tak, ako mu ho poskytla spoločnosť ST. Navrhovaný rozsah uložených povinností upravujúcich lehoty do budúcnosti odstráni akékoľvek nezrovnalosti a určí jednoznačné hranice, v rámci ktorých sa bude musieť regulovaný subjekt pohybovať.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

64. Bod IX., časti A navrhovaných povinností, str. 190-192

V súvislosti s nemožnosťou replikovať balíčky služieb je dôležitý technologický fakt, že služba IPTV vyžaduje vyššie prenosové rýchlosti linky a lepšiu stabilitu spojenia ako prístup k internetu. Táto skutočnosť slúži súčasne aj na získanie nereplikovateľnej výhody ST pri prístupe k internetu: zákaznícka skúsenosť s poskytovaním služby prístupu k internetu na tej istej linke je v prípade dvojkombinácie, resp. trojkombinácie služieb, obsahujúcej aj IPTV lepšia ako v prípade samotnej služby prístupu k internetu, nakoľko ST v prípade lokálneho preťaženia siete (v súčasnej xDSL sieti ST bežný jav) nesiahla k znižovaniu rýchlosti prístupov obsahujúcich IPTV, ale len samostatných prístupov k internetu.

Táto skutočnosť je o to závažnejšia, že účastník spravidla preferuje prístup k internetu vo vyššej kvalite ako u ostatných služieb tvoriacich balíčok, ako uvádza aj úrad na str. 191.

K príkladu úradu s nereplikovateľnosťou služieb pri 12 hodin sledovania IPTV denne uvádzame, že tieto služby sú nereplikovateľné aj pri omnoho kratšom, bežnom rozsahu sledovania IPTV; naše prepočty v tomto smere sme uvádzali aj v našom vyjadrení z 19. januára 2016 a neprekvapuje nás, že podľa výpočtov úradu nemajú alternatívni poskytovatelia možnosť ekonomicky replikovať balíčkové ponuky ani v prípade použitia princípu EEO.

Naopak, potešilo nás dozvedieť sa, že ST (pokiaľ je nám známe) prvýkrát prezentoval úradu prepočet marže, aj keď zatiaľ len pre celé portfólio služieb. Nakoľko tradičný podnik maržu interne prepočítava rutinne a dlhodobo, je skutočne najväčší čas, aby tieto prepočty začal zdieľať aj s regulátorom. V analýze trhu 3b na to úrad pripravil solídne regulačné prostredie.

S úradom sa zhodneme aj v názore, že na dosiahnutie skutočne použiteľnej regulácie sa do budúcnosti nemôžeme vyhnúť ani tomu, aby prepočty zahŕňali aj dočasné akcie ponúkané koncovým užívateľom, pretože sú to práve tieto produkty, ktoré sa na trhu najvýraznejšie predávajú. Zámer úradu zohľadniť aj tieto ponuky je zrejmý a dá sa o. i. zistiť aj z odôvodnenia na str. 225, bolo by však presnejšie zakotviť ho aj priamo v texte navrhovaných povinností.

Rovnako je nevyhnutné zohľadniť aj tzv. retenčné ponuky, tzv. veľmi agresívne cenové ponuky, ponúkané ST odchádzajúcim zákazníkom.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, ktorý je plne v súlade so závermi úradu v rámci tejto časti analýzy. Spoločnosť Orange navrhuje, aby úrad presnejšie zakotvil priamo v texte navrhovaných povinností dočasné akcie ponúkané koncovým užívateľom, ako aj tzv. retenčné ponuky ponúkané odchádzajúcim zákazníkom. K uvedenému úrad podotýka, že pri testoch stláčania marže sa používajú maloobchodné ceny, ktoré sú účastníkom účtované, to znamená výnosy

z poskytovania regulovanej služby. Rovnaký postup bude úrad aplikovať aj na testy ekonomickej replikovateľnosti v súlade s princípom EEO, čo znamená, že zohľadní aj zľavy, dočasné akcie, ako aj tzv. retenčné ponuky poskytované účastníkom využívajúcim služby širokopásmového prístupu.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

65. Časť B. Povinnosť transparentnosti, odôvodnenie K bodu I., časti B navrhovaných povinností, k časti Rovnocennosť vstupov, str. 207, 210

Úradom pranierovaná informačná asymetria skutočne existuje. V ostatnom čase to potvrdilo o. i. vyššie spomenuté nasadzovanie vektoringu.

Ďalším dôkazom informačnej asymetrie, obsiahnutým priamo v analýze trhu 3b, je označenie obrázku v rozsahu polovice normostrany a ďalšej polovice normostrany vysvetliviek popisujúcich „momentálny stav informačného a objednávkového systému“ za predmet obchodného tajomstva (na str. 207). O akej rovnocennosti vstupov maloobchodu ST a alternatívnych poskytovateľov môžeme hovoriť, ak tradičný podnik nie je ochotný zverejniť v prospech svojich konkurentov ani takéto základné údaje?

Veľmi podobnú námietku možno adresovať k nezverejneniu údajov v tabuľke č. 42 s popisom „Trvanie zriadenia služby širokopásmového prístupu a uvoľneného prístupu v roku 2015“.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange a je presvedčený, že navrhovaná povinnosť rovnocennosti vstupov zabezpečí, aby sa odstránili v súčasnosti pretrvávajúce problémy s informačnou asymetriou. Navrhovaný rozsah povinnosti transparentnosti v kombinácii s povinnosťou nediskriminácie pre to vytvára vhodné predpoklady.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

66. Časť Rovnocennosť vstupov, str. 211 a 212

Niektoré z úradom v tejto časti prezentovaných štatistických údajov sú až alarmujúce. Platí to napr. pre zásadné rozdiely v zariadeniach FTTx prístupov do 48 hodín z celkového počtu zariadení, ktoré pre ST predstavujú až 22,2 %, avšak v prípade alternatívnych poskytovateľov len 7,7 %. Ešte závažnejší je údaj o odmietnutých zariadeniach xDSL prístupov, ktorý predstavoval až 75 % celkového počtu zariadených prístupov.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange. Aj na základe týchto predložených údajov o lehotách trvania jednotlivých úkonov sa úrad rozhodol pre uloženie povinnosti nediskriminácie formou rovnocennosti vstupov a je presvedčený, že navrhovaná povinnosť rovnocennosti vstupov zabezpečí, aby sa odstránili v súčasnosti pretrvávajúce problémy s informačnou asymetriou.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

67. Časť Momentálny stav procesov riešenia porúch, str. 214-215

Doba trvania poruchy počítaná až od okamihu prijatia hlásenia je ďalším prežitkom bývalého monopolného postavenia ST a nepatrí do dnešnej Európskej únie.

To, že na trhu 3a nebol identifikovaný v r. 2015 žiadny podstatný problém, bude pravdepodobne súvisieť omnoho viac so zanedbateľným počtom prístupov na tomto trhu ako so skutočnosťou, že sa na ňom využívajú len neaktívne metalické vedenia.

Aj v súvislosti s takto nízkym štandardom riešenia porúch sledujeme upustenie od nákladovej orientácie, navrhované na str. 215, skepticky.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad v tejto pripomienke spoločnosti Orange nadväzuje na svoje tvrdenia k pripomienke č. 61. Spoločnosť Orange sleduje upustenie od nákladovej orientácie skepticky. Úrad k uvedenému tvrdeniu opakovane podotýka, že upravil rozsah navrhovaných povinností tak, aby to umožnilo efektívnejšie riešenie konkrétnych identifikovaných problémov v súvislosti s uplatňovanými veľkoobchodnými cenami prístupu, najmä pokiaľ ide o konkurenčné problémy vznikajúce v súvislosti s cenovou reguláciou celého portfólia poskytovaných služieb. Navrhovaná povinnosť nediskriminácie je v konečnom dôsledku prísnejšia ako bola regulácia cien prístupu uplatňovaná úradom doposiaľ. Doteraz uplatňovaná regulácia cien prístupu nevedla k odstráneniu existujúcich konkurenčných problémov, nakoľko spoločnosť ST svojou cenotvorbou docielila taký stav, že priemerné veľkoobchodné ceny regulovaných služieb poskytovala za ceny nižšie ako nákladovo orientované ceny vypočítané úradom v súlade s odporúčanou a medzinárodne uznávanou metodikou. V analýze je tejto problematike venovaný rozsiahly priestor, úrad preto považuje pripomienku a obavy spoločnosti Orange za neopodstatnené. Navrhovaná povinnosť nediskriminácie formou ekonomickej replikovateľnosti zabezpečí, že priestor ekonomicky konkurovať spoločnosti ST v jeho sieti na regulovanom trhu širokopásmového prístupu bude pre alternatívnych poskytovateľov identický ako pre samotnú spoločnosť ST. Samotná nákladová orientácia v súlade s medzinárodne odporúčanou metodikou na Slovensku tento stav nedokáže v plnom rozsahu zabezpečiť, nakoľko nezohľadňuje národné špecifiká a stav súťaže na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu v danej krajine.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

68. K bodu III. písm. f), časti C navrhovaných povinností, Ekonomická opakovateľnosť 222-231

Na str. 222-231 je obsiahnutá snád' najlepšia a najkvalitnejšia časť analýzy trhu 3b, zaoberajúca sa ekonomickou replikovateľnosťou. K tejto časti máme len jedinú výhradu, a to voči navrhovanému okamžitému upusteniu od cenovej regulácie, tzn. bez overenia riadnej implementácie navrhovanej povinnosti replikovateľnosti zo strany tradičného podniku.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

K upusteniu od cenovej regulácie sa už úrad vyjadril vyššie.

Vyjadrenie spoločnosti Orange

69. Časť E. Povinnosť regulácie cien

Po implementácii povinností navrhnutých v analýze trhu 3b zostane inštitút kolokácie, ktorého cenovú reguláciu navrhuje zachovať aj úrad, jedným z posledných veľkých nedoriešených trhových problémov na predmetnom relevantnom trhu. Súčasný nezáujem o tento inštitút nie je spôsobený len vopred nepredvídateľnou cenou, ako uvádza úrad, ale aj komplikovaným a nehomogénnym procesom zriaďovania kolokačných miest.

Stanovisko úradu k vyjadreniu spoločnosti Orange:

Úrad súhlasí s názorom spoločnosti Orange, preto venoval povinnosti kolokácie v analýze náležitú pozornosť a ponechal v platnosti cenovú reguláciu kolokácie. Ako úrad uvádza v spomínanej časti analýzy: „Podľa názoru úradu sa cenovou reguláciou zriadenia a používania kolokačného miesta, resp. priestoru vyriešia potenciálne problémy pri budovaní kolokačného priestoru, resp. miesta významným podnikom pri poskytovaní širokopásmového prístupu na regionálnej úrovni. Ceny za kolokáciu budú zahŕňať len tie náklady, ktoré súvisia s predmetnou službou.

Cenovou reguláciou kolokačného miesta úrad sleduje cieľ, ktorým je odstránenie nezájmu o službu kolokácie vyjadrený alternatívnymi podnikmi v rámci analýzy relevantného trhu. Dôvodom nezájmu o využívanie služby kolokácie uvádzaným alternatívnymi podnikmi bola vopred nepredvídateľná cena tejto služby.“ Záujem o využívanie prístupu na regionálnej úrovni do značnej miery ovplyvní výsledná cena zriadenia kolokačného miesta, čo bude predmetom cenového rozhodnutia. Úrad bude pri posudzovaní ekonomickej replikovateľnosti prihliadať tiež na realizovateľnosť prístupu na regionálnej úrovni v kombinácii s nákladovosťou zriadenia kolokačného miesta.

Tým sa zabezpečia vhodné podmienky, aby aj prístupy v sieti ST realizované na vyšších priečkach investičného rebríčka mohli byť na maloobchodnom trhu ekonomicky replikovateľné.

v Bratislave, dňa 19. augusta 2016

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej
regulácie